



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-194-25

Druk nr 1858

Warszawa, 16 października 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów i Gospodarki.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej

Art. 1. W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 1121, 1243, 1562 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 1366) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 13 w ust. 1 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
„8) okresy zatrudnienia, o których mowa w art. 18ga ust. 1 i 2, wskazane w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 18ga ust. 3.”;
- 2) w art. 15aa w ust. 3 wyrazy „w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1d, 2, 5, 6 lub 7” zastępuje się wyrazami „w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1d, 2, 5, 6, 7 lub 8”;
- 3) w art. 18b w ust. 2 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) zatrudnienia, o których mowa w art. 18ga ust. 2, wskazane w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 18ga ust. 3.”;
- 4) w dziale II po rozdziale 1a dodaje się rozdział 1aa w brzmieniu:

„Rozdział 1aa

**Zaliczanie niektórych okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą
w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej**

Art. 18ga. 1. Jako okresy równorzędne ze służbą w Służbie Celnej traktuje się przypadające w okresie od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010 r. okresy zatrudnienia w izbie celnej wraz z podległymi jednostkami organizacyjnymi Służby Celnej pracownika, o którym mowa w art. 32 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r.

o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz. U. poz. 1302, z 2005 r. poz. 1042 oraz z 2011 r. poz. 1439), przeniesionego do izby celnej albo urzędu celnego na podstawie tego przepisu i wykonującego zadania w zakresie:

- 1) wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów lub
- 2) kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego, lub
- 3) kontroli przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców – którego stosunek pracy przekształcił się w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej albo art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.

2. Jako okres równorzędny ze służbą w Służbie Celno-Skarbowej traktuje się okres zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej od dnia przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej do dnia przekształcenia tego stosunku pracy w stosunek służbowy na podstawie art. 150 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, w wymiarze nie większym niż 7 lat, jeżeli przekształcenie stosunku pracy w stosunek służbowy nastąpiło przed dniem 1 stycznia 2026 r.

3. Warunkiem zaliczenia do wysługi emerytalnej okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, jest wydanie przez kierownika jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej zaświadczenia potwierdzającego prawo do zaliczenia wskazanych w tym zaświadczeniu okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej.

4. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 3, jest wydawane na wniosek złożony przez funkcjonariusza albo emeryta w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r. do kierownika jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej:

- 1) w której funkcjonariusz pełni służbę w dniu składania wniosku;
- 2) właściwego ze względu na ostatnie miejsce pełnienia służby – w przypadku wniosku składanego przez emeryta.”;

5) po art. 33c dodaje się art. 33d w brzmieniu:

„Art. 33d. 1. Ponowne ustalenie wysokości emerytury przez doliczenie nieuwzględnionych dotychczas w wymiarze świadczenia okresów zatrudnienia, o których mowa w art. 18ga ust. 1 i 2, wskazanych w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 18ga ust. 3, następuje na wniosek emeryta złożony do organu emerytalnego. Przepisy art. 15–15aa stosuje się odpowiednio.

2. Decyzje w sprawie ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 organ emerytalny wydaje nie później niż w terminie 6 miesięcy od miesiąca następującego po miesiącu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, z wyrównaniem wypłaty emerytury od miesiąca złożenia tego wniosku.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131) w art. 150 w ust. 8a po wyrazach „oraz ich rodzin” dodaje się wyrazy „, , chyba, że przepisy tej ustawy stanowią inaczej”.

Art. 3. Do postępowań wszczętych na skutek wniosków o ustalenie prawa do emerytury policyjnej złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 4. 1. Wysokość świadczenia motywacyjnego przyznanego zgodnie z art. 226b ustawy zmienianej w art. 2 przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ustala się ponownie z uwzględnieniem okresów zatrudnienia, o których mowa w art. 18ga ust. 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 1, wskazanych w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 18ga ust. 3 tej ustawy.

2. W stosunku do funkcjonariuszy, którzy w wyniku uwzględnienia okresów zatrudnienia, o których mowa w art. 18ga ust. 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 1, wskazanych w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 18ga ust. 3 tej ustawy, osiągnęli staż służby uprawniający do świadczenia motywacyjnego zgodnie z art. 226b ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 2, kierownik jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej wydaje decyzję o przyznaniu albo odmowie przyznania świadczenia motywacyjnego w terminie 3 miesięcy od dnia wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 18ga ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1.

3. W przypadku wydania decyzji o przyznaniu świadczenia motywacyjnego albo przyznaniu go w wyższej wysokości zgodnie z ust. 1 i 2 wypłata tego świadczenia następuje za okres od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

UZASADNIENIE

Proponowane rozwiązania dotyczą przede wszystkim zagadnień związanych z uregulowaniem uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej oraz byłych funkcjonariuszy Służby Celnej za okresy związane z przekształceniami organizacyjnymi w administracji podatkowej, celnej i skarbowej.

W związku z powyższym w projekcie przewidziane są zmiany w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 1121, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą zaopatrzeniową”, i ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131), zwanej dalej „ustawą o KAS”.

Jednolita, umundurowana Służba Celna powstała w 1999 r. na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. poz. 1641, z późn. zm.). Natomiast Służba Celna przejęła zadania szczególnego nadzoru podatkowego od urzędów kontroli skarbowej dopiero z dniem 1 września 2003 r., wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz. U. poz. 1302, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o WKS”. Wraz z przeniesieniem zadań do Służby Celnej zostali przeniesieni pracownicy cywilni z urzędów kontroli skarbowej, którzy te zadania wykonywali. Były to zadania określone w art. 1 ust. 2 pkt 3a, 3b i 5a ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej, do wykonywania których Służba Celna została uprawniona od dnia 1 września 2003 r. na mocy zmian wprowadzonych do tej ustawy art. 24 pkt 1 lit. b tiret drugie i czwarte ustawy o WKS. Zakres merytoryczny zadań dotyczył następujących obszarów:

- 1) wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów;
- 2) kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego;
- 3) kontroli przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców.

Od tego czasu zadania w zakresie m.in. szczególnego nadzoru podatkowego wykonywali zarówno cywilni pracownicy (przeniesieni z urzędów kontroli skarbowej), jak i funkcjonariusze celni.

W myśl art. 1 ust. 7 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej urzędem była izba celna wraz z podległymi jednostkami organizacyjnymi, a zgodnie

z art. 1b pkt 5 tej ustawy dyrektor izby celnej realizował zadania polityki kadrowej i szkoleniowej w podległych jednostkach organizacyjnych Służby Celnej. Ustawa nie definiowała jednak pojęcia jednostek organizacyjnych Służby Celnej. Z kolei art. 32 ust. 1 ustawy o WKS wskazywał na możliwość przeniesienia pracowników i funkcjonariuszy celnych między określonymi jednostkami organizacyjnymi, wskazując m.in. izbę celną i urząd celny, a nie definiując pojęcia urzędu, jak to miało miejsce w przywołanym powyżej art. 1 ust. 7 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej. Tym samym w projektowanym przepisie art. 18ga ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej zostało uwzględnione tożsame nazewnictwo wynikające z wówczas obowiązujących przepisów prawa. Powyższy zabieg ma na celu ograniczenie potencjalnych wątpliwości interpretacyjnych w definicji jednostki organizacyjnej, do której był przenoszony funkcjonariusz.

Wykonywanie szczególnego nadzoru podatkowego obejmowało produkcję, przemieszczanie i obrót, w tym import i eksport niektórych wyrobów akcyzowych, a także kontrolę urządzania gier w kasynach gry, na automatach i na automatach o niskich wygranych. W ramach szczególnego nadzoru podatkowego, zarówno przez pracowników, jak i funkcjonariuszy celnych, były przeprowadzane kontrole doraźne lub okresowe związane w szczególności z wytwarzaniem, uszlachetnianiem, przerabianiem, zużywaniem, skażaniem, rozlewaniem, przyjmowaniem, magazynowaniem, wydawaniem, przewozem i niszczeniem oraz oznaczaniem tych wyrobów znakami akcyzy.

Ustawodawca wyposażył pracowników szczególnego nadzoru podatkowego w określone instrumenty, które pozwalały im w trakcie dokonywanych czynności kontroli m.in. na pobieranie próbek surowców, półproduktów i wyrobów gotowych w celu ich zbadania, zabezpieczania zebranych dowodów, nakładania zabezpieczeń urzędowych na urządzenia i pomieszczenia wykorzystywane do prowadzenia działalności podlegającej szczególnemu nadzorowi podatkowemu, a także na uczestniczenie w czynnościach niszczenia wyrobów objętych szczególnym nadzorem podatkowym. Przejęcie przez Służbę Celną zadań w zakresie kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego było związane z utworzeniem w jej strukturach organizacyjnych także nowych komórek organizacyjnych, którym zostały powierzone określone zadania, w tym m.in. związane ze współpracą z organami ścigania oraz innymi organami w ujawnianiu przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych dotyczących wyrobów akcyzowych oraz w zakresie urządzania gier objętych szczególnym nadzorem podatkowym. Mając na uwadze charakter powyższych zadań oraz fakt, że były one realizowane zarówno przez pracowników cywilnych, jak i funkcjonariuszy, zasadne jest włączenie okresu realizacji powyższych zadań przez

pracowników cywilnych do wysługi emerytalnej. Tym bardziej, że z dniem 31 października 2009 r., tj. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799, z późn. zm.), zadania szczególnego nadzoru podatkowego zostały włączone w zakres „kontroli wykonywanej przez Służbę Celną” (tj. kontroli, o której mowa m.in. w art. 30 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy) i przypisane wyłącznie funkcjonariuszom Służby Celnej. Niemniej cywilni pracownicy mogli do dnia 30 czerwca 2010 r. dalej wykonywać zadania kontrolne na podstawie art. 224 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. Po dniu 30 czerwca 2010 r. osobom wykonującym te zadania stosunek pracy został przekształcony w stosunek służbowy.

Mając na uwadze, że zadania przypisane Służbie Celnej w powyższym zakresie mogli wykonywać zarówno pracownicy, jak i funkcjonariusze celni, oraz dla jednolitego traktowania osób będących w podobnej sytuacji faktycznej, uzasadnionym jest przyjęcie, że okresy zatrudnienia pracowników przy wykonywaniu zadań określonych w art. 1 ust. 2 pkt 3a, 3b i 5a ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej zostaną potraktowane jako okresy równorzędne ze służbą. Będą to mogły być okresy przy wykonywaniu ww. zadań przypadające w okresie od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., jeżeli następnie stosunek pracy pracownika przekształcił się w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej albo art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. W wyniku tego przekształcenia pracownik stał się funkcjonariuszem.

W związku z tym proponuje się dodanie w ustawie zaopatrzeniowej art. 18ga, na podstawie którego okresy zatrudnienia pracowników przy wykonywaniu ww. zadań zostaną potraktowane jako równorzędne ze służbą w Służbie Celnej, pod warunkiem złożenia w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r. wniosku do właściwego kierownika jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej, zwanej dalej „KAS”, i uzyskania zaświadczenia potwierdzającego prawo do zaliczenia wskazanych okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej.

Regulacją zostanie objęta grupa kilkuset osób, w ramach której największą grupę będą stanowili pracownicy wykonujący zadania szczególnego nadzoru podatkowego, którzy następnie uzyskali status funkcjonariusza celnego.

Ustawodawca, obejmując funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej/Służby Celnej emeryturami mundurowymi od 2018 r., nie uwzględnił ewolucji zadań, jaka następowała w czasie funkcjonowania Służby Celnej, ale także innych jednostek podległych i nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz przypisania poszczególnych zadań do wyłącznej realizacji przez funkcjonariuszy. Wyrazem takiego stanu

rzeczy są m.in. zmiany ustawy zaopatrzeniowej, które zostały wprowadzone w 2022 r., a dotyczyły zaliczenia okresów zatrudnienia osobom realizującym zadania w komórkach organizacyjnych, o których mowa w art. 11g ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 720, z późn. zm.) (wliczane do wysługi emerytalnej jako równorzędne ze służbą od dnia 1 lipca 2002 r.), w wywiadzie skarbowym (wliczane do wysługi emerytalnej jako równorzędne ze służbą od dnia 1 września 2003 r.) czy też jako inspektorzy prowadzący czynności dochodzeniowo-śledcze (wliczane do wysługi emerytalnej jako równorzędne ze służbą od dnia 30 lipca 2010 r.). Pozostał tylko jeden obszar zadań wynikający z ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, który nie został uwzględniony w przepisach określających okresy równorzędne ze służbą. Są to zadania szczególnego nadzoru podatkowego. Tym samym włączenie okresu realizacji powyższych zadań do wysługi emerytalnej (od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010 r.) jest uzasadnione z punktu widzenia konstytucyjnej zasady równości. Dzięki temu grupa pracowników objęta przedmiotową regulacją po wielu latach zostanie zrównana w swoich uprawnieniach z funkcjonariuszami realizującymi analogiczne zadania. Dodatkowo należy zauważyć, że zmiana ustawy zaopatrzeniowej z 2019 r., tj. zniesienie wymogu osiągnięcia wieku 55 lat do otrzymania świadczenia emerytalnego, spowodowała, że funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej realizujący zadania np. w oddziale celnym po osiągnięciu minimalnego stażu służby może przejść na emeryturę odpowiednio wcześniej, a funkcjonariusze szczególnego nadzoru podatkowego nabywają to uprawnienie 7 lat później.

Projekt przewiduje także wprowadzenie dodatkowego okresu zrównanego ze służbą, tj. okresu zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych KAS, w przypadku, gdy stosunek służbowy funkcjonariusza przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948, z późn. zm.) i który następnie został przywrócony, przed dniem 1 stycznia 2026 r., do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej na podstawie art. 150 ustawy o KAS (projektowany art. 18ga ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej). Wyżej wymieniony okres zatrudnienia będzie mógł zostać wliczony do okresów równorzędnych ze służbą w wymiarze nie większym niż 7 lat.

Przedmiotowe zmiany mają na celu zniwelowanie negatywnych skutków powołania skonsolidowanej administracji skarbowej – KAS, w miejsce dotychczas funkcjonującej administracji podatkowej, kontroli skarbowej i Służby Celnej, w stosunku do funkcjonariuszy, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2

ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, a którzy następnie zostali przeniesieni do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej na podstawie art. 150 ustawy o KAS.

Na skutek przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy funkcjonariusz stawał się pracownikiem cywilnym w KAS. Przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy następowało na skutek przyjęcia propozycji pracy. Funkcjonariusz mógł przyjąć propozycję pracy i wówczas jego stosunek służbowy przekształcał się w stosunek pracy albo odmówić przyjęcia tej propozycji i był zwalniany ze służby z dniem 31 sierpnia 2017 r. Funkcjonariusz, który przyjął propozycję pracy, z dniem określonym w propozycji stawał się pracownikiem cywilnym.

Proponowane w art. 18ga ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej rozwiązanie dotyczy jednolitej grupy funkcjonariuszy, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej i którzy następnie przed dniem 1 stycznia 2026 r. ponownie zostali przyjęci do służby w Służbie Celno-Skarbowej na podstawie art. 150 ustawy o KAS. To bowiem w stosunku do tej grupy funkcjonariuszy, z uwagi na wcześniejsze działania ustawodawcy, nastąpiła diametralna i zaskakująca zmiana sytuacji prawnej, która miała wpływ na ich sytuację życiową, w tym w zakresie zaplanowanej kariery zawodowej oraz przyszłej sytuacji emerytalnej. Proponowane rozwiązania mają na celu odwrócenie tych negatywnych skutków działania ustawodawcy, które dotyczyły tej grupy osób. Należy podkreślić, że tylko ta grupa osób została pozbawiona statusu funkcjonariusza wbrew jej woli. Pozostałe przypadki przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy mogły nastąpić tylko na wniosek albo za zgodą funkcjonariusza i były wynikiem jego osobistej i niewymuszonej decyzji dotyczącej przebiegu kariery zawodowej. Dlatego też proponuje się objęcie projektowaną regulacją wyłącznie funkcjonariuszy, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej. W świetle powyższego projektowana regulacja nie narusza konstytucyjnej zasady równości.

Przyjęcie terminu powrotu do służby przed dniem 1 stycznia 2026 r. wynika z konieczności ograniczenia w czasie możliwości skorzystania z tego uprawnienia, tak aby było to rozwiązanie czasowe, przejściowe.

Należy podkreślić, że analogiczne rozwiązania były zgłaszane w tym zakresie przez związki zawodowe działające w KAS. Niniejszy projekt został opracowany w celu zniwelowania wskazywanych przez stronę społeczną skutków prawnych przeprowadzonej

konsolidacji Służby Celnej, administracji podatkowej oraz kontroli skarbowej. Projekt stanowi kompromis uwzględniający podnoszone postulaty organizacji związkowych z jednoczesnym uwzględnieniem możliwości budżetu państwa sfinansowania przedmiotowych propozycji. Z tego też względu proponowane w projekcie rozwiązania są obwarowane terminami (termin 6 miesięcy na złożenie wniosku przez funkcjonariusza albo emeryta, termin 1 stycznia 2026 r.), co ma na celu zamknięcie przedziału czasowego, w którym będzie możliwe skorzystanie z projektowanych – korzystniejszych w stosunku do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych uprawnień emerytalnych, ale również pozwoli na zakończenie procesu niwelowania niekorzystnych skutków wcześniejszych zmian.

Uznanie byłym funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej i którzy następnie przed dniem 1 stycznia 2026 r. ponownie zostali przyjęci do służby w Służbie Celno-Skarbowej na podstawie art. 150 ustawy o KAS, okresu zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych KAS jako okresu równorzędnego ze służbą w Służbie Celno-Skarbowej pozwoli na jego zaliczenie do wysługi emerytalnej, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy zaopatrzeniowej, w wymiarze nie większym niż 7 lat. Należy zauważyć, że w okresie 7 lat od dnia przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy osoby, które były zainteresowane przywróceniem do służby w Służbie Celno-Skarbowej, już skorzystały z tej możliwości.

W przypadku pojawienia się wolnych etatów w Służbie Celno-Skarbowej (np. w wyniku przechodzenia funkcjonariuszy na emeryturę) kierownicy jednostek organizacyjnych KAS proponowali ucywilnionym funkcjonariuszom ponowne przyjęcie do służby w trybie art. 150 ustawy o KAS. Zatem maksymalny wymiar 7 lat wydaje się być wystarczający dla zamknięcia tego okresu, który będzie zaliczany do wysługi emerytalnej.

Warunkiem zaliczenia wyżej wskazanych okresów jako równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej będzie potwierdzenie prawa do zaliczenia wskazanych okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej przez kierownika jednostki organizacyjnej KAS w formie zaświadczenia. Zaświadczenie będzie wydawane na wniosek funkcjonariusza albo emeryta złożony w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r. do kierownika jednostki organizacyjnej KAS, w której funkcjonariusz aktualnie pełni służbę lub w której pełnił służbę przed odejściem ze służby.

Kierownik jednostki organizacyjnej KAS rozpatrzy wniosek w oparciu o posiadaną dokumentację przebiegu pracy i służby funkcjonariusza oraz po rozpatrzeniu ww. wniosku

wyda zaświadczenie potwierdzające prawo funkcjonariusza albo emeryta do zaliczenia wskazanych okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej albo odmówi wydania takiego zaświadczenia.

Odpowiednie zmiany umożliwiające zaliczenie okresów zatrudnienia wskazanych w art. 18ga ust. 1 i 2 ustawy zaopatrzeniowej do okresów równorzędnych ze służbą zostały wprowadzone również w art. 13 ust. 1, art. 15aa ust. 3 oraz art. 18b ust. 2 tej ustawy.

Proponuje się także dodanie w ustawie zaopatrzeniowej art. 33d, który przewiduje możliwość ponownego ustalenia wysokości emerytury, w przypadku funkcjonariusza, który przeszedł na emeryturę przed dniem wejścia w życie ustawy i uzyska zaświadczenie potwierdzające prawo do zaliczenia wskazanych okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą, jeżeli w odniesieniu do tych okresów nie zostało ustalone prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepisy art. 15–15aa ustawy zaopatrzeniowej będą miały odpowiednie zastosowanie w tym przypadku. Ponowne ustalenie wysokości emerytury nastąpi na wniosek emeryta złożony do organu emerytalnego, jeżeli jego emerytura wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru. W przypadku emerytury wynoszącej 75% podstawy wymiaru zaliczenie dodatkowych okresów zatrudnienia jako równorzędnych ze służbą nie wpłynie na jej wysokość. Z uwagi bowiem na ogólną zasadę wynikającą z ustawy zaopatrzeniowej kwota emerytury nie może przekroczyć 75% podstawy jej wymiaru. Proponuje się, aby wydanie decyzji ustalającej nową wysokość emerytury po doliczeniu nieuwzględnionych dotychczas w wymiarze świadczenia okresów równorzędnych ze służbą nastąpiło nie później niż w terminie 6 miesięcy od miesiąca następującego po miesiącu złożenia wniosku przez emeryta do organu emerytalnego o przeliczenie emerytury, z wyrównaniem wypłaty emerytury od miesiąca złożenia tego wniosku. Do wniosku emeryt powinien załączyć zaświadczenie uzyskane uprzednio od kierownika właściwej jednostki organizacyjnej KAS potwierdzające prawo do zaliczenia wskazanych okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą.

Zasady prowadzenia postępowania w sprawie przyznania (przeliczenia) i wypłaty emerytury wszczętego na mocy projektowanych przepisów powinny być systemowo spójne z zasadami postępowań prowadzonych przez Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w analogicznych sprawach.

W kwestii liczenia terminu, od którego będzie przysługiwać wyrównanie emerytury, o którym mowa w dodawanym art. 33d ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej, należy mieć na względzie treść rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 grudnia

2018 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Celno-Skarbowej oraz ich rodzin (Dz. U. poz. 2373, z późn. zm.). Zgodnie z § 7 ust. 1 tego rozporządzenia za datę zgłoszenia wniosku m.in. o ponowne ustalenie wysokości świadczenia uważa się datę:

- 1) wpływu do organu emerytalnego wniosku na piśmie utrwalonym w postaci papierowej;
- 2) ustnego zgłoszenia wniosku do protokołu sporządzonego w siedzibie organu emerytalnego;
- 3) wpływu wniosku utrwalonego w postaci elektronicznej na adres do doręczeń elektronicznych organu emerytalnego;
- 4) wpływu wniosku utrwalonego w postaci elektronicznej na elektroniczną skrzynkę podawczą organu emerytalnego w ePUAP;
- 5) złożenia wniosku – w przypadku, o którym mowa w § 6 ust. 2 tego rozporządzenia – w komórce kadrowej organu Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej lub Krajowej Administracji Skarbowej.

Stosownie do § 7 ust. 2 ww. rozporządzenia za datę zgłoszenia wniosku uważa się również datę zgłoszenia wniosku do innych organów niż określone powyżej, jeżeli do właściwości tych organów należą sprawy świadczeń emerytalno-rentowych. Natomiast zgodnie z § 23 ust. 2 ww. rozporządzenia, jeżeli zainteresowany nie przedłożył dowodów niezbędnych do ustalenia lub potwierdzenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego lub wysokości świadczenia, organ emerytalny wzywa go pismem, za zwrotnym poświadczeniem odbioru, do przedłożenia tych dowodów we wskazanym przez organ emerytalny terminie, nie dłuższym niż 60 dni, pod rygorem wydania decyzji na podstawie posiadanych dowodów.

Brzmienie przepisów art. 33a–33c ustawy zaopatrzeniowej przewiduje możliwość doliczenia do wysługi emerytalnej okresu służby po zwolnieniu ze służby, a nie okresu równorzędnego ze służbą przypadającego przed zwolnieniem ze służby. Tym samym przepis art. 33d jest niezbędny dla umożliwienia ponownego przeliczenia wysokości świadczenia emerytalnego.

W art. 2 projektu wprowadza się zmianę dostosowującą brzmienie art. 150 ust. 8a ustawy o KAS do omówionych powyżej zmian w ustawie zaopatrzeniowej. Przepis ten

w projektowanym brzmieniu wskazuje, że okresy zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych KAS nie są traktowane jako okresy służby ani okresy równorzędne ze służbą w rozumieniu ustawy zaopatrzeniowej, chyba że przepisy tej ustawy stanowią inaczej.

W art. 3 zaproponowano przepis przejściowy dotyczący stosowania przepisów ustawy zaopatrzeniowej, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do postępowań wszczętych na skutek wniosków o ustalenie prawa do emerytury policyjnej, złożonych i nierozpatrzonej przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

W zakresie zmian określonych powyżej należy wskazać, że stosownie do obowiązującego art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy zaopatrzeniowej wysługa emerytalna stanowi okresy służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Celnej, Służbie Celno-Skarbowej lub Służbie Więziennej, z wyjątkiem okresów zawieszenia w czynnościach służbowych, a także okresy im równorzędne, łącznie z okresami, o których mowa w art. 14 i art. 16 tej ustawy. Przepis ten wskazuje, że ustawodawca rozróżnia okresy służby funkcjonariusza od okresów, które traktuje się jako równorzędne ze służbą. Zatem przy ustalaniu prawa do emerytury policyjnej okresy uznane jako równorzędne ze służbą są uwzględniane do wysługi emerytalnej funkcjonariusza, natomiast nie są one okresami służby.

W tym miejscu wymaga podkreślenia, że funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej i Służby Celnej zostali objęci systemem zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych z dniem 1 stycznia 2018 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1321). Zasady ustalania podstawy wymiaru emerytury dla ww. formacji zostały określone w art. 5 ust. 1a ustawy zaopatrzeniowej, tj. odmiennie od pozostałych funkcjonariuszy (art. 5 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej), o których mowa w rozdziale I działu II ustawy zaopatrzeniowej (emerytura po 15 latach służby). Jednocześnie dodany ww. ustawą art. 5 ust. 1a ustawy zaopatrzeniowej określał, że podstawę wymiaru emerytury funkcjonariusza Służby Celnej lub funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej stanowi średnie uposażenie należne funkcjonariuszowi przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez funkcjonariusza. Przepisy art. 18f ust. 2–5 miały odpowiednie zastosowanie.

W obowiązującym stanie prawnym zasady nabywania prawa do emerytury przez funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej są spójne dla omawianej grupy funkcjonariuszy, w tym także w zakresie ustalania podstawy wymiaru emerytury policyjnej, którą stanowi średnie uposażenie należne przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza. Należy nadmienić, że powyższe zasady ustalania podstawy wymiaru emerytury obejmują wszystkich funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej, o których mowa w art. 1 ustawy zaopatrzeniowej, w tym również przyjętych do służby po dniu 31 grudnia 2012 r.

Wymaga zauważenia, że okresy zatrudnienia, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1d ustawy zaopatrzeniowej, tj. od dnia 15 września 1999 r. do dnia przekształcenia stosunku pracy w stosunek służbowy, w przypadku gdy osoba, która wykonywała zadania przypisane Służbie Celnej, otrzymała akt mianowania skutkujący tym przekształceniem, stanowią okres, który traktuje się jako równorzędny ze służbą, ale którego nie uwzględnia się w podstawie wymiaru emerytury (wynagrodzenie).

Wobec powyższego proponuje się podobne traktowanie okresów, o których mowa w dodawanym art. 18ga ust. 1 i 2 ustawy zaopatrzeniowej, jako okresów równorzędnych ze służbą, które w myśl przepisów tej ustawy zostaną uwzględnione w wysłudze emerytalnej, ale nie będą stanowiły podstawy wymiaru emerytury.

Przyjęcie odmiennych rozwiązań prawnych byłoby sprzeczne z założeniami systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych i niesprawiedliwe zarówno w stosunku do funkcjonariuszy w ramach tej samej formacji (art. 13 ust. 1 pkt 1d ustawy zaopatrzeniowej), jak również wobec pozostałych funkcjonariuszy służb mundurowych objętych tą ustawą.

Jednocześnie wymaga podkreślenia, że prawo do nabycia po 15 albo 25 latach służby świadczenia emerytalnego z systemu zaopatrzenia służb mundurowych jest szczególnym rodzajem przywileju w stosunku do osób, którym prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje po ukończeniu 60 lat (kobiety) i 65 lat (mężczyźni). Dlatego też regulacja art. 5 ust. 1a ustawy zaopatrzeniowej w sposób dostateczny wyczerpuje możliwość wyboru przez funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej najkorzystniejszego okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych służącego do ustalania podstawy wymiaru emerytury.

Projektowane zmiany w art. 13 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej będą miały wpływ na wysokość świadczenia motywacyjnego funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej otrzymywanego na podstawie art. 226b ustawy o KAS (w związku z odesłaniem w art. 226b ust. 2 pkt 3 ustawy o KAS do art. 13 ustawy zaopatrzeniowej). W związku z powyższym art. 4 projektu przewiduje ponowne ustalenie wysokości świadczenia motywacyjnego, w przypadku

gdy funkcjonariusz uzyska zaświadczenie, o którym mowa w projektowanym art. 18ga ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej. Jeżeli w wyniku uwzględnienia okresów równorzędnych wskazanych w zaświadczeniu zostanie wydana decyzja o przyznaniu świadczenia motywacyjnego w wyższej wysokości, wypłata świadczenia w wyższej wysokości nastąpi za okres od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. W przypadku natomiast funkcjonariusza, który w wyniku uwzględnienia okresów równorzędnych wskazanych w zaświadczeniu, w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy osiągnie staż służby uprawniający do świadczenia motywacyjnego, decyzja o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia motywacyjnego będzie wydawana w terminie 3 miesięcy od dnia wydania przez właściwego kierownika jednostki organizacyjnej KAS zaświadczenia potwierdzającego prawo do zaliczenia wskazanych okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą. W przypadku wydania decyzji o przyznaniu świadczenia motywacyjnego wypłata świadczenia powinna nastąpić za okres od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Zgodnie z projektowanym przepisem art. 5 ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Projekt będzie miał pozytywny wpływ na sytuację ekonomiczną i społeczną funkcjonariuszy emerytowanych i pozostających w Służbie Celno-Skarbowej oraz ich rodzin z uwagi na uzyskanie albo podwyższenie świadczeń (emerytalnych i motywacyjnych) w związku z możliwością uwzględnienia dodatkowych okresów, od których zależy ich wysokość.

Na konieczność wprowadzenia odpowiednich zmian w obowiązujących przepisach w powyższym zakresie wskazują także działające w KAS organizacje związkowe.

Projektowana regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 1, str. 446).

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) w związku z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.), projekt ustawy z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów oraz konsultacji publicznych został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jurand Drop – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Joanna Stachura – Dyrektor Departamentu Efektywności Wydatków Publicznych i Rachunkowości; joanna.stachura@mf.gov.pl; tel. 22 694 42 42	Data sporządzenia 2025-09-30 Źródło Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD216
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Potrzeba wprowadzenia proponowanych rozwiązań wynika z analizy dotychczas obowiązujących przepisów, która wykazała konieczność uregulowania uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej oraz byłych funkcjonariuszy Służby Celnej za okresy związane z przekształceniami organizacyjnymi w administracji podatkowej, celnej i skarbowej.

Projektowane zmiany przepisów obejmują dwa rodzaje okresów pracy, które proponuje się, aby stanowiły okresy równorzędne ze służbą w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 1121, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą zaopatrzeniową”.

Pierwsza zmiana ma na celu zniwelowanie negatywnych skutków wdrożenia reformy Krajowej Administracji Skarbowej, zwanej dalej „KAS”, dotyczącej grupy funkcjonariuszy, którzy wobec braku złożenia propozycji pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej przyjęli propozycję zatrudnienia, która spowodowała utratę statusu funkcjonariusza, a tym samym wpłynęła w sposób bezpośredni na uprawnienia do świadczenia pieniężnego – emerytury policyjnej z systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych, jak również prawa do świadczenia motywacyjnego, o którym mowa w art. 226b ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131), zwanej dalej „ustawą o KAS”, przysługującego funkcjonariuszowi posiadającemu co najmniej 25-letni staż służby, do którego wlicza się także okresy wskazane w art. 13 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej (okresy równorzędne ze służbą).

Powstanie stosunku służbowego funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej, podobnie jak funkcjonariuszy pozostałych służb mundurowych, wymaga poddania się określonym rygorom, które w sposób istotny wpływają w długiej perspektywie czasowej nie tylko na sferę życia zawodowego, ale również prywatnego. Jednocześnie specyfika służby wymaga przestrzegania ściśle określonych zasad, z których wynikają pewnego rodzaju zakazy i ograniczenia, których reżimowi podlega funkcjonariusz. Po wejściu w życie reformy KAS omawianej grupie funkcjonariuszy nie zostały przedstawione przez kierowników jednostek organizacyjnych KAS propozycje dalszego pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej, a tym samym ich stosunki służbowe uległy zakończeniu. Wobec powyższego ta grupa funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej mimo posiadanego doświadczenia, kwalifikacji zawodowych i umiejętności nie mogła kontynuować wybranej przed laty drogi zawodowej związanej ze służbą na rzecz finansów publicznych.

Byłym funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej w okresie zatrudnienia zostały powierzone zadania związane z realizacją ustawowych zadań KAS, która stanowi wyspecjalizowaną administrację rządową wykonującą zadania z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz ochrony obszaru celnego Unii Europejskiej, a także zapewniającą obsługę i wsparcie podatnika i płatnika w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych oraz obsługę i wsparcie przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków celnych.

Przy czym wymaga podkreślenia, że po wejściu w życie ustawy o KAS i powstaniu nowych struktur organizacyjnych osoby te pracowały w komórkach albo jednostkach organizacyjnych KAS, w których nie były realizowane zadania,

do których uprawnienia posiadają wyłącznie funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, natomiast ich szczególna wiedza merytoryczna, doświadczenie zawodowe nabyte w okresie służby, a także posiadane kwalifikacje zawodowe zostały wykorzystane do zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania KAS w obszarach związanych m.in. z realizacją:

- polityki celnej wynikającej z członkostwa w unii celnej Unii Europejskiej,
- zadań wynikających z zakazów i ograniczeń w obrocie towarowym z zagranicą ustanowionych w szczególności ze względu na ochronę życia i zdrowia ludzi i zwierząt, roślin, środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, konsumentów, bezpieczeństwa międzynarodowego, dziedzictwa narodowego, praw własności intelektualnej i środków polityki handlowej,
- kontroli celno-skarbowej rynku.

Dodatkowo zmiany przepisów są podyktowane faktem, że wskutek upływu czasu nastąpił odpływ kadr w grupie funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, na co miała wpływ zarówno ówczesna struktura wiekowa Służby Celno-Skarbowej, jak i włączenie funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej do systemu zaopatrzenia służb mundurowych z dniem 1 stycznia 2018 r. Omawiana grupa funkcjonariuszy przyjęła propozycję przeniesienia do służby w Służbie Celno-Skarbowej w trybie art. 150 ustawy o KAS, wchodząc tym samym do zasobów kadrowych w grupie funkcjonariuszy w jednostkach organizacyjnych KAS, gwarantując i zabezpieczając właściwą realizację ustawowych zadań KAS, w tym również zastrzeżonych wyłącznie dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej.

Druga grupa zmian dotyczy pracowników Służby Celnej, która przejęła zadania od urzędów kontroli skarbowej (wraz z pracownikami je wykonującymi) z dniem 1 września 2003 r., tj. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz. U. poz. 1302, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o WKS”. Były to zadania określone w art. 1 ust. 2 pkt 3a, 3b i 5a ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. poz. 1641, z późn. zm.), do wykonywania których Służba Celna została uprawniona od dnia 1 września 2003 r. na mocy zmian wprowadzonych do tej ustawy art. 24 pkt 1 lit. b tiret drugie i czwarte ustawy o WKS. Zakres merytoryczny zadań dotyczył następujących obszarów:

- a) wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów,
- b) kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego,
- c) kontroli przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców.

Mając na uwadze charakter powyższych zadań oraz fakt, że zadania przypisane Służbie Celnej w powyższym zakresie mogli wykonywać zarówno pracownicy cywilni, jak i funkcjonariusze, uzasadnionym jest włączenie okresów realizacji powyższych zadań przez pracowników cywilnych do wysługi emerytalnej jako równorzędnych ze służbą. Będą to mogły być okresy przy wykonywaniu ww. zadań przypadające w okresie od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., jeżeli następnie stosunek pracy pracownika przekształcił się w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej albo art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. W wyniku tego przekształcenia pracownik stał się funkcjonariuszem.

Jednocześnie wejście w życie projektowanych zmian stanowi wyraz spełnienia oczekiwań środowiska zawodowego i strony społecznej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest dokonanie zmian w dwóch ustawach:

- ustawie zaopatrzeniowej,
- ustawie o KAS.

I. W zakresie ustawy zaopatrzeniowej proponowane rozwiązania dotyczą przede wszystkim zagadnień związanych z uregulowaniem uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej oraz byłych funkcjonariuszy Służby Celnej za okresy związane z przekształceniami organizacyjnymi w administracji skarbowej.

Zmiany przepisów dotyczą sytuacji prawnej funkcjonariuszy, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948, z późn. zm.) oraz którzy następnie podjęli służbę w Służbie Celno-Skarbowej w wyniku przeniesienia do niej na podstawie art. 150 o KAS. Projektowane przepisy pozwalają zaliczyć jako okres równorzędny ze służbą okres zatrudnienia w jednostce organizacyjnej KAS w przypadku funkcjonariusza, którego stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej i który następnie przed dniem 1 stycznia 2026 r. został przeniesiony do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej na podstawie art. 150 ustawy o KAS. Dzięki zaliczeniu ww. okresu do wysługi emerytalnej świadczenie emerytalne funkcjonariuszy po zwolnieniu ze służby będzie uwzględniało również okres pracy w KAS po przekształceniu stosunku służbowego w stosunek pracy, a przed ponownym mianowaniem do służby w Służbie Celno-Skarbowej, w wymiarze nie większym niż 7 lat. Praca świadczona przez byłych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej w tym

okresie była niezwykle istotna z uwagi na prawidłowe funkcjonowanie nowo powstałej organizacji – KAS, a także przyczyniła się do efektywnej realizacji ustawowych zadań nałożonych na KAS, m.in. w zakresie obejmowania towarów procedurami celnymi, prowadzenia kontroli celno-skarbowej, rozpoznawania, wykrywania i zwalczania przestępstw oraz przestępstw karnych skarbowych czy wykroczeń karnych skarbowych należących do właściwości organów KAS, co miało na celu ograniczenie szarej strefy.

Dodatkowo projekt przewiduje uwzględnienie, jako równorzędnych ze służbą, okresów zatrudnienia w Służbie Celnej przypadających w okresie od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010 r. w przypadku osób przeniesionych do izby celnej albo urzędu celnego na podstawie art. 32 ustawy o WKS i wykonujących zadania w zakresie:

- 1) wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów lub
- 2) kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego, lub
- 3) kontroli przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców

– których stosunek pracy przekształcił się w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej albo art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.

Warunkiem zaliczenia wyżej wymienionych okresów jako równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej będzie potwierdzenie prawa do zaliczenia wskazanych okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej przez kierownika jednostki organizacyjnej KAS w formie zaświadczenia. Zaświadczenie będzie wydawane na wniosek funkcjonariusza albo emeryta, złożony w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r., do kierownika jednostki organizacyjnej KAS, w której aktualnie pełni służbę lub w której pełnił służbę przed odejściem ze służby. Kierownik jednostki organizacyjnej KAS po rozpatrzeniu wniosku wyda zaświadczenie albo odmówi jego wydania.

Powyższe regulacje wpłyną na zwiększenie wysługi emerytalnej, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy zaopatrzeniowej, niemniej okresy te nie będą ujęte przy ustalaniu prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Obowiązujące zasady nabywania uprawnień emerytalnych na podstawie ustawy zaopatrzeniowej, w zależności od określonej grupy funkcjonariuszy, przewidują, że:

- 1) jeśli funkcjonariusz ma ustalone prawo do emerytury określonej w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631, z późn. zm.), obliczonej z uwzględnieniem okresów służby lub okresów z nią równorzędnych, nie przysługuje mu uprawnienie do nabycia emerytury policyjnej za ten sam okres – art. 12 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej;
- 2) jeśli funkcjonariusz wystąpi o ustalenie emerytury na podstawie ustawy zaopatrzeniowej – okresy traktowane jako okresy równorzędne ze służbą zostaną zaliczone do wysługi emerytalnej w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy zaopatrzeniowej (na którą składają się okresy służby i okresy im równorzędne oraz wskazane w art. 14 i art. 16 tej ustawy okresy składkowe i nieskładkowe) i będą stanowiły podstawę naliczania emerytury przez organ emerytalny – Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, zwanego dalej „ZER MSWiA”, w sposób określony odpowiednio w przepisach ustawy zaopatrzeniowej w zależności od grupy funkcjonariuszy, do której funkcjonariusz należy; w tym przypadku okresy zatrudnienia traktowane jako okresy równorzędne ze służbą skoro będą stanowić wysługę emerytalną, zostaną uwzględnione przy ustalaniu emerytury na podstawie ustawy zaopatrzeniowej i nie mogą stanowić podstawy do ustalania emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Nie zmienia zasady omówionej w pkt 2 okoliczność, że na podstawie przepisów ustawy zaopatrzeniowej funkcjonariusze, w określonych w przepisach tej ustawy przypadkach, posiadają prawo pobierania emerytury zarówno z ZER MSWiA, jak i z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej „ZUS”. Możliwość pobierania emerytury z ZUS obejmuje okresy niezaliczone do nabycia prawa czy przeliczenia emerytury z ZER MSWiA.

Ponadto projekt przewiduje możliwość ponownego ustalenia wysokości emerytury w przypadku funkcjonariusza, który przeszedł na emeryturę przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy i uzyska zaświadczenie potwierdzające prawo do zaliczenia wskazanych okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą, jeżeli w odniesieniu do tych okresów nie zostało ustalone prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ponowne ustalenie wysokości emerytury nastąpi na wniosek emeryta, jeżeli jego emerytura wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru. Proponuje się, aby wydanie decyzji ustalającej nową wysokość emerytury z zaliczeniem nieuwzględnionych dotychczas w wymiarze świadczenia okresów równorzędnych ze służbą nastąpiło nie później niż w terminie 6 miesięcy od miesiąca następującego po miesiącu złożenia wniosku przez emeryta do organu emerytalnego o przeliczenie emerytury, z wyrównaniem wypłaty emerytury od miesiąca jego złożenia. Do wniosku emeryt powinien załączyć zaświadczenie uzyskane uprzednio od kierownika właściwej jednostki organizacyjnej KAS, potwierdzające prawo do zaliczenia wskazanych okresów jako równorzędnych ze służbą.

II. W zakresie ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej projektowana zmiana jest zmianą wynikową związaną ze zmianami wprowadzonymi w ustawie zaopatrzeniowej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przeprowadzenie analiz funkcjonowania podobnych przepisów w innych krajach jest niecelowe ze względu na specyfikę polskich rozwiązań, zróżnicowane usytuowanie Służby Celno-Skarbowej w strukturze administracji w poszczególnych krajach oraz zakres nowelizacji.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Osoby zatrudnione w KAS, funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej oraz emeryci	Ok. 2 tys. osób	Ministerstwo Finansów	Bezpośrednie Oddziaływanie projektu na funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej oraz na osoby zatrudnione w KAS w związku z propozycją zaliczenia okresu zatrudnienia w jednostce organizacyjnej KAS, w wymiarze nie większym niż 7 lat, jako równorzędnego ze służbą, w przypadku funkcjonariusza, którego stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej i który został przeniesiony do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej na podstawie art. 150 ustawy o KAS przed dniem 1 stycznia 2026 r. Projekt będzie oddziałował także na byłych pracowników Służby Celnej, którym proponuje się zaliczenie jako okresu równorzędnego ze służbą okresu pracy przy wykonywaniu określonych zadań.
Szef Krajowej Administracji Skarbowej	1	Ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej	Bezpośrednie Konieczność dokonywania przeglądu dokumentacji pracowniczej w zakresie nowych okresów równorzędnych ze służbą oraz wydawania zaświadczeń potwierdzających prawo do zaliczenia okresów zatrudnienia wskazanych w nowych przepisach, a także dokonywania przeliczenia świadczenia motywacyjnego dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej pełniących służbę w komórkach organizacyjnych urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.
Dyrektorzy izb administracji skarbowej i dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej	17	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie terytorialnego zasięgu działania oraz siedzib dyrektorów izb administracji skarbowej,	Bezpośrednie Konieczność dokonywania przeglądu dokumentacji pracowniczej w zakresie nowych okresów równorzędnych ze służbą

		naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych oraz siedziby dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 361)	oraz wydawania zaświadczeń potwierdzających prawo do zaliczenia okresów zatrudnienia wskazanych w nowych przepisach, a także dokonywania przeliczenia świadczenia motywacyjnego.
Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	1	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 kwietnia 2024 r. w sprawie organu emerytalnego właściwego do ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej oraz ich rodzin (Dz. U. poz. 550)	Bezpośrednie Weryfikacja dokumentacji i dokonanie przeliczenia świadczeń.
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	1	Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.)	Bezpośrednie Możliwość ograniczenia wypłat świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okresy, za które zostało przyznane prawo do emerytury z ZER MSWiA.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) oraz § 52 ust. 1 uchwały Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.), projekt ustawy z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów oraz konsultacji publicznych został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny (www.rcl.gov.pl).

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440) projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania organizacjom związkowym oraz stosownie do treści art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.) – Radzie Dialogu Społecznego.

Projekt został skierowany do następujących podmiotów:

1. Niezależny Związek Zawodowy Pracowników Ministerstwa Finansów (NZZP MF);
2. Komisja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność”;
3. Rada Krajowej Sekcji Administracji Skarbowej NSZZ „Solidarność”;
4. Federacja Związków Zawodowych Pracowników Skarbowych;
5. Związek Zawodowy Skarbowców;
6. Ogólnopolski Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Egzekucji Administracyjnej;
7. Zrzeszenie Związków Zawodowych Służby Celnej RP;
8. Związek Zawodowy Celnicy PL;
9. Ogólnopolski Związek Zawodowy Krajowej Administracji Skarbowej;
10. Federacja Związków Zawodowych Służby Celnej;
11. Związek Zawodowy CELKAS;
12. Międzyzakładowy Związek Zawodowy Związkowa Alternatywa w Krajowej Administracji Skarbowej;

13. Związek Zawodowy Informatyków Resortu Finansów;
14. Ogólnopolski Związek Zawodowy Pracowników Cywilnych Urzędów Celno-Skarbowych Krajowej Administracji Skarbowej „OZZ CYWILNI UCS”;
15. Mazowiecki Związek Zawodowy Krajowej Administracji Skarbowej w Warszawie.

Podsumowanie konsultacji i opiniowania, wraz z odniesieniem się do uwag, zostało zamieszczone w Raporcie z konsultacji.

Projekt został skierowany do opiniowania i konsultacji publicznych w dniu 16 kwietnia 2025 r. Czas trwania opiniowania i konsultacji publicznych wynosił 21 dni, licząc od dnia przekazania projektu zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami, w tym przepisami ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych oraz ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego. Skrócenie terminu na przedstawienie uwag wynikało z korzystnych dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej rozwiązań przyjętych w projektowanej ustawie oraz związanej z tym potrzeby jak najszybszego wejścia w życie projektowanych rozwiązań.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	<i>Łącznie (0–10)</i>
Dochody ogółem	4,22	4,31	4,31	4,31	3,22	4,31	4,01	4,10	4,10	4,10	4,10	45,09
budżet państwa	0,53	0,37	0,37	0,37	0,38	0,37	0,43	0,44	0,44	0,44	0,44	4,58
JST	2,98	2,09	2,09	2,09	2,13	2,09	2,44	2,52	2,52	2,52	2,52	25,99
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,71	1,85	1,85	1,85	0,71	1,85	1,14	1,14	1,14	1,14	1,14	14,52
Wydatki ogółem	29,24	20,54	20,54	20,54	20,93	20,54	23,88	24,68	24,68	24,68	24,68	254,93
budżet państwa	29,24	20,54	20,54	20,54	20,93	20,54	23,88	24,68	24,68	24,68	24,68	254,93
JST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo ogółem	-25,02	-16,23	-16,23	-16,23	-17,71	-16,23	-19,87	-20,58	-20,58	-20,58	-20,58	-209,84
budżet państwa	-28,71	-20,17	-20,17	-20,17	-20,55	-20,17	-23,45	-24,24	-24,24	-24,24	24,24	-250,35
JST	2,98	2,09	2,09	2,09	2,13	2,09	2,44	2,52	2,52	2,52	2,52	25,99
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,71	1,85	1,85	1,85	0,71	1,85	1,14	1,14	1,14	1,14	1,14	14,52
Źródła finansowania	Do wskazania powyższych wartości z uwagi na zamienność świadczeń (albo będzie pobierana przez funkcjonariusza emerytura albo świadczenie motywacyjne) przyjęto wyższą kwotę obciążającą budżet państwa. Koszty związane z proponowanymi w projekcie ustawy zmianami dotyczącymi: 1) zaliczenia okresu zatrudnienia w Służbie Celnej dla osób, które wykonywały zadania w izbach celnych albo urzędach celnych określone w art. 1 ust. 2 pkt 3a, 3b i 5a ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej, do wykonywania których Służba Celna została uprawniona od 1 września 2003 r., 2) zaliczenia okresów zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych KAS w przypadku funkcjonariuszy, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie											

	art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, którzy przed dniem 1 stycznia 2026 r. zostali przeniesieni do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej na podstawie art. 150 ustawy o KAS, w wymiarze nie większym niż 7 lat, 3) uwzględnienia ww. okresów emerytom – będą finansowane w ramach środków zaplanowanych w budżecie na dany rok dla części 42 – Sprawy wewnętrzne. Środki związane z finansowaniem świadczenia motywacyjnego, o którym mowa w art. 226b ustawy o KAS, w związku ze zmianą art. 13 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej zostaną sfinansowane w ramach środków zaplanowanych w budżecie na dany rok dla części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2026 zostaną zaplanowane środki w rezerwie celowej, odpowiednio dla części 19 oraz 42, stosownie do potrzeb związanych ze sfinansowaniem: świadczeń motywacyjnych oraz świadczeń emerytalnych.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Rokiem numer 0 w tabeli w pkt 6 jest rok 2026, natomiast rokiem numer 1 w tabeli w pkt 6 jest rok 2027. Planowane wydatki związane z proponowanymi w ustawie zaopatrzeniowej zmianami w szczególności dotyczące zaliczenia jako równorzędnego ze służbą: - okresu zatrudnienia w Służbie Celnej dla osób, które wykonywały zadania w izbach celnych albo urzędach celnych określone w art. 1 ust. 2 pkt 3a, 3b i 5a ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej, do wykonywania których Służba Celna została uprawniona od dnia 1 września 2003 r. – na przestrzeni prognozowanych lat 2026–2036 – szacowany koszt wyższego świadczenia emerytalnego wypłacanego przez ZER MSWiA dla tej grupy funkcjonariuszy (w tym dla funkcjonariuszy, którzy już nabyli prawo do świadczenia emerytalnego) wyniesie ok. 87 mln zł, przy założeniu, że wszyscy uprawnieni funkcjonariusze przejdą na emeryturę, - okresów zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych KAS w przypadku funkcjonariuszy, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, którzy następnie zostali przeniesieni do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej na podstawie art. 150 ustawy o KAS, w wymiarze nie większym niż 7 lat – na przestrzeni prognozowanych lat 2026–2036 – szacowany koszt wyższego świadczenia emerytalnego wypłacanego przez ZER MSWiA dla tej grupy funkcjonariuszy (w tym dla funkcjonariuszy, którzy już nabyli prawo do świadczenia emerytalnego) wyniesie ok. 139 mln zł. Zmiana wskazana w lit. a dotyczy ok. 400 osób. Zmiana wskazana w lit. b dotyczy ok. 1600 osób (w tym ok. 500 osób, które przeszły na emeryturę), które ponownie podjęły służbę po okresie wykonywania pracy na skutek przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (nadal pozostają w służbie oraz zakończyli służbę). Do obliczeń przyjęto średnie uposażenie w poszczególnych latach wynikające z informacji ZER MSWiA, która jest przyjmowana do wyliczenia średniej emerytury. Przy ustalaniu kosztu związanego z przyznaniem wyższych emerytur wykorzystano szacunkową różnicę między średnią wyższą emeryturą a przyznaną emeryturą, natomiast przy ustalaniu kosztu przeliczenia emerytur już przyznanych przez ZER MSWiA wykorzystano szacunkową różnicę między średnią emeryturą, która byłaby przyznana po zaliczeniu okresu równorzędnego, a emeryturą bez uwzględnienia powyższego okresu. Przyjmując do wyliczenia skutków finansowych powyższe: w lit. a: – założony koszt związany z przyznaniem emerytur wynosi 85 mln zł – skutek finansowy w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian policzony dla około 400 osób, – koszt przeliczenia emerytur już przyznanych przez ZER MSWiA wyniesie 2 mln zł – skutek finansowy w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian policzony dla około 25 osób, co daje łącznie kwotę 87 mln zł,

w lit. b:

- założony koszt związany z przyznaniem wyższych emerytur wynosi 108 mln zł – skutek finansowy w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian policzony dla około 1100 osób,
 - koszt przeliczenia emerytur już przyznanych przez ZER MSWiA wyniesie 31 mln zł – skutek finansowy w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian policzony dla około 500 osób,
- co daje łącznie kwotę 139 mln zł.

Wskazując powyższe koszty, tj. 87 mln zł w lit. a oraz 139 mln zł w lit. b, przyjęto założenie, że wszyscy uprawnieni funkcjonariusze skorzystają z możliwości przejścia na emeryturę w roku, w którym nabędą uprawnienia emerytalne, i ZER MSWiA dokona przeliczenia wysokości świadczeń emerytalnych już wypłacanych.

Natomiast środki związane ze wzrostem wydatków z tytułu wypłaty świadczenia motywacyjnego, o którym mowa w art. 226b ustawy o KAS, w związku ze zmianą art. 13 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej zostaną sfinansowane w ramach środków zaplanowanych w budżecie na dany rok dla części 19, w wysokości ok. 139 mln zł. Będzie to koszt wypłacanych świadczeń motywacyjnych przez kierowników jednostek organizacyjnych KAS, przyznanych funkcjonariuszom spełniającym warunek posiadania odpowiednio po osiągnięciu 25 lat służby – 1500 zł lub po osiągnięciu 28 lat i 6 miesięcy służby – 2500 zł.

Przyjmując do wyliczenia skutków finansowych powyższy krąg osób:

- w przypadku regulacji wskazanych w lit. a – (prognozowane lata 2026–2036) – wyniesie 83 mln zł,
- w przypadku regulacji wskazanych w lit. b – (prognozowane lata 2026–2036) – wyniesie 56 mln zł,

co daje łącznie kwotę ok. 139 mln zł.

W przypadku przejścia funkcjonariuszy na emeryturę zwiększone koszty będą po stronie ZER MSWiA, a w przypadku pozostania w służbie zwiększone koszty wystąpią po stronie jednostek organizacyjnych KAS, w których funkcjonariusze pełnią służbę.

Z uwagi na brak informacji na temat tego, jaka liczba funkcjonariuszy zdecyduje się przejść na emeryturę mundurową w okresie najbliższych 10 lat od wprowadzenia nowych regulacji, do wyliczenia skutków finansowych proponowanych zmian przyjęto wymiennie koszty po stronie ZER MSWiA lub po stronie KAS, biorąc pod uwagę ich wyższą wartość w danym roku, która w sumie wyniosła:

- po stronie ZER MSWiA – 161,19 mln zł (dla lit. a przyjęto 47,34 mln zł, a dla lit. b przyjęto 113,85 mln zł),
- po stronie KAS – 93,74 mln zł (dla lit. a przyjęto 59,34 mln zł, a dla lit. b przyjęto 34,40 mln zł),

co daje łączną kwotę 254,93 mln zł.

W 2026 r. koszty po stronie ZER MSWiA wyniosłyby 7,89 mln zł w skrajnym przypadku, gdyby wszyscy uprawnieni funkcjonariusze przeszli na emeryturę, natomiast po stronie KAS koszty wyniosłyby 21,35 mln zł przy skrajnym założeniu, że funkcjonariusze posiadający uprawnienia do świadczenia motywacyjnego pozostaliby nadal w służbie. W związku z tym, że wystąpienie któregośkolwiek z opisanych wyżej skrajnych przypadków jest mało prawdopodobne, do wyliczenia kosztów w 2026 r. przyjęto kwoty najwyższe, które mogą wystąpić po stronie ZER MSWiA i KAS, tj. 29,24 mln zł.

Powyższa kwota stanowi sumę kwot wynikających z przyjęcia wymiennie kosztów po stronie ZER MSWiA i po stronie KAS, biorąc pod uwagę ich wyższą wartość w danym roku zarówno dla przypadku w lit. a, jak i dla przypadku w lit. b, która w 2026 r. dla lit. a wyniosłaby – 7,89 mln zł, a w przypadku lit. b – 21,35 mln zł.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2026 zostaną zaplanowane środki w rezerwie celowej, odpowiednio dla części 19 oraz 42, stosownie do potrzeb związanych z sfinansowaniem: świadczeń motywacyjnych oraz świadczeń emerytalnych.

Poniższa tabela prezentuje sposób przedstawienia wydatków ogółem zawartych w tabeli w poz. 6:

pkt a	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	RAZEM
ZER MSWiA	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	86,79
KAS świadczenie motywacyjne	0,00	0,00	2,41	7,22	7,22	7,22	11,22	12,03	12,03	12,03	12,03	83,41
przyjęte wyższe wydatki dla pkt a												
po stronie ZER	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	47,34
po stronie KAS							11,22	12,03	12,03	12,03	12,03	59,34
razem dla pkt a	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	11,22	12,03	12,03	12,03	12,03	106,68
pkt b	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2035	RAZEM
ZER MSWiA	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	139,15
KAS świadczenie motywacyjne	21,35	10,67	10,67	0,00	13,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	55,74
przyjęte wyższe wydatki dla pkt b												
po stronie ZER	0,00	12,65	12,65	12,65	0,00	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	113,85
po stronie KAS	21,35				13,05							34,40
razem dla pkt b	21,35	12,65	12,65	12,65	13,05	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	148,25
Przyjęte kwoty do tabeli w pkt 6 w OSR przy uwzględnieniu przyjętych wydatków w pkt a i pkt b												
	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2035	RAZEM
przyjęte wyższe wydatki dla pkt a	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	7,89	11,22	12,03	12,03	12,03	12,03	106,68
przyjęte wyższe wydatki dla pkt b	21,35	12,65	12,65	12,65	13,05	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	12,65	148,25
RAZEM do OSR	29,24	20,54	20,54	20,54	20,94	20,54	23,87	24,68	24,68	24,68	24,68	254,93

W tabeli wskazano również dodatkowe dochody uwzględniające wpływy do budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Składka na NFZ została naliczona od przewidywanych wydatków ZER MSWiA. W KAS nie nalicza się składki zdrowotnej od świadczenia motywacyjnego. Podatek dochodowy wyliczono na poziomie 12% stawki podatkowej, bez kosztów uzyskania przychodów.

Prezentacja dochodów sektora finansów publicznych z tytułu PIT została przedstawiona w sposób uwzględniający podział podanych w poszczególnych latach kwot dochodów na część przypadającą budżetowi państwa w wysokości 15,00% oraz część przypadającą na jednostki samorządów terytorialnych w wysokości 85,00%.

Jako źródło danych do przygotowania OSR wykorzystano dane z aktualnej bazy kadrowej, po uwzględnieniu zmiany stażu służby na podstawie zaproponowanych zmian w przepisach.

Z uwagi na brak danych dotyczących liczby osób, które skorzystają z możliwości przeliczenia świadczenia pobieranego z ZER MSWiA, dla ustalenia kwot odnoszących się do ustalenia i przeliczenia emerytury z ZER MSWiA przyjęło założenie, że wszystkie osoby pobierające emeryturę z ZER MSWiA wystąpią o jej przeliczenie. Powyższe podyktowane jest brakiem danych o liczbie emerytów, którzy pobierają także świadczenia z ZUS za okres pracy, który po wejściu w życie przepisów będzie traktowany jako okres równorzędny, co jest jednoznaczne z brakiem możliwości uwzględnienia tego okresu w emeryturze z ZER MSWiA.

Również z powodu braku informacji o liczbie osób, które skorzystałyby z możliwości pobierania emerytury z ZER MSWiA i ZUS, brak możliwości ustalenia ewentualnych oszczędności po stronie ZUS.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	25,02	16,23	16,23	16,23	16,23	20,58	209,84
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projekt będzie miał pozytywny wpływ na sytuację ekonomiczną i społeczną funkcjonariuszy emerytowanych i pozostających w Służbie Celno-Skarbowej oraz ich rodzin z uwagi na podwyższenie świadczeń (emerytalnych i motywacyjnych) w związku z możliwością uwzględnienia dodatkowych okresów, od których zależy ich wysokość.						
	osoby niepełnosprawne, osoby starsze	Projekt będzie miał pozytywny wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych oraz osób starszych spośród funkcjonariuszy i emerytów Służby Celno-Skarbowej w związku z możliwością podwyższenia ich świadczeń (przez uwzględnienie okresów zrównanych ze służbą).						
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak bezpośredniego wpływu.						
	osoby niepełnosprawne, osoby starsze	Brak bezpośredniego wpływu.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanych zmian nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców.							
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: konieczność zarezerwowania większej ilości czasu na naliczenie świadczeń, aktualizacja formularzy				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.				☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
Zmiana przepisów wpłynie na konieczność zarezerwowania większej ilości czasu pracy/służby przez osoby naliczające świadczenia w jednostkach KAS i ZER MSWiA oraz będzie wymagała aktualizacji formularzy dostępnych na stronach www ZER MSWiA.								

9. Wpływ na rynek pracy

Przewiduje się, że wprowadzenie nowych regulacji prawnych przyczyni się do dalszego pozostania w służbie omawianej grupy funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, która wobec proponowanych rozwiązań, w tym uzyskania prawa do świadczenia motywacyjnego, o którym mowa w art. 226b ustawy o KAS, zapewni zabezpieczenie zasobów kadrowych w grupie funkcjonariuszy w jednostkach organizacyjnych KAS. Tym samym organizacja uniknie możliwej fluktuacji doświadczonych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, realizujących ustawowe zadania KAS, i pozwoli na ograniczenie kosztów związanych z przyjęciem do służby nowych kandydatów, co jest związane z ponoszeniem wydatków w dłuższej perspektywie na ich wyszkolenie.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ inne:	

Omówienie
wpływu

Brak wpływu.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się wejście w życie ustawy z dniem 1 stycznia 2026 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Proponowane zmiany wynikają z analizy dotychczas obowiązujących rozwiązań, w wyniku której stwierdzono konieczność uregulowania uprawnień emerytalnych w związku z przekształceniami organizacyjnymi w administracji podatkowej, celnej i skarbowej za okresy wykonywania porównywalnych zadań przez funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, Służby Celnej i członków korpusu służby cywilnej. Nie są to zmiany generalnie reformujące, gdzie występowałaby konieczność obserwowania ewaluacji efektów projektowanych rozwiązań.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

RAPORT Z KONSULTACJI

projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (UD216)

1. Omówienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania.

a) Podmioty, do których skierowano projekt w celu przedstawienia stanowiska w ramach konsultacji publicznych lub wyrażenia opinii

Projekt został skierowany do następujących podmiotów:

- 1) Niezależny Związek Zawodowy Pracowników Ministerstwa Finansów (NZZP MF);
- 2) Komisja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność”;
- 3) Rada Krajowej Sekcji Administracji Skarbowej NSZZ „Solidarność”;
- 4) Federacja Związków Zawodowych Pracowników Skarbowych;
- 5) Związek Zawodowy Skarbowców;
- 6) Ogólnopolski Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Egzekucji Administracyjnej;
- 7) Zrzeszenie Związków Zawodowych Służby Celnej RP;
- 8) Związek Zawodowy Celnicy PL;
- 9) Ogólnopolski Związek Zawodowy Krajowej Administracji Skarbowej;
- 10) Federacja Związków Zawodowych Służby Celnej;
- 11) Związek Zawodowy CELKAS;
- 12) Międzyzakładowy Związek Zawodowy Związkowa Alternatywa w Krajowej Administracji Skarbowej;
- 13) Związek Zawodowy Informatyków Resortu Finansów;
- 14) Ogólnopolski Związek Zawodowy Pracowników Cywilnych Urzędów Celno-Skarbowych Krajowej Administracji Skarbowej „OZZ CYWILNI UCS”;
- 15) Mazowiecki Związek Zawodowy Krajowej Administracji Skarbowej w Warszawie;
- 16) Rada Dialogu Społecznego.

b) Podmioty, które przedstawiły stanowisko lub opinię

Do projektu uwagi zgłoszili:

- 1) Ogólnopolski Związek Zawodowy Krajowej Administracji Skarbowej (w załączniku jako OZZ KAS);
- 2) Związek Zawodowy Celnicy PL (w załączniku jako ZZ Celnicy PL);
- 3) Federacja Związków Zawodowych Służby Celnej (w załączniku jako Federacja ZZ SC);
- 4) Zrzeszenie Związków Zawodowych Służby Celnej RP (w załączniku jako Zrzeszenie ZZ SC);
- 5) Międzyzakładowy Związek Zawodowy Związkowa Alternatywa w Krajowej Administracji Skarbowej;
- 6) Cztery osoby fizyczne.

Rada Dialogu Społecznego nie wyraziła opinii do projektu.

c) Omówienie przedstawionych stanowisk lub opinii i odniesienie się do nich

Zgłoszone uwagi omówiono w załączniku do *Raportu z konsultacji*.

2. Informacja o okresie przeprowadzenia konsultacji publicznych i opiniowania i terminie wyznaczonym do zajęcia stanowiska

Projekt przekazano do konsultacji publicznych i opiniowania w dniu 16 kwietnia 2025 r. Okres przeprowadzenia konsultacji i opiniowania wynosił 21 dni.

3. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Nie dotyczy – nie przekazano projektu do instytucji Unii Europejskiej, w tym do Europejskiego Banku Centralnego.

4. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Załącznik do raportu z konsultacji projektu ustawy

Projekt ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (UD216)

Lp.	Jednostka redakcyjna	Podmiot, który przedstawił stanowisko/opinię	Stanowisko/opinia podmiotu	Stanowisko MF
1.	Uwaga ogólna	ZZ Celnicy PL	Przedmiotowy projekt ustawy nie rozwiązuje w pełni wielu sygnalizowanych problemów środowiska funkcjonariuszy Służby Celnej oraz Służby Celno-Skarbowej, a niektóre z nich pomija. Związek zgłasza do projektu 7 poprawek, z czego 4 dotyczą zaproponowanego tekstu ustawy, a 3 są propozycją uzupełnienia projektu ustawy o nowe, niezbędne zapisy.	System zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy przewiduje korzystniejsze zasady niż powszechny system ubezpieczeń społecznych. Dotyczy to zarówno wieku, czasu pracy/służby, jak również wysokości świadczeń emerytalnych. Zasady dotyczące zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy mają charakter systemowy i nie mogą przewidywać odmiennych rozwiązań dla indywidualnych/pojedynczych przypadków lub niewielkich grup.
2.	art. 1 pkt 5 (art. 56a ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej)	ZZ Celnicy PL	Propozycja brzmienia przepisu: Art. 56a ust. 1 - <i>Jako okresy równorzędne ze służbą w Służbie Celnej traktuje się okresy zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej przypadające w okresie od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010 r. w przypadku osoby wykonującej w wyżej wskazanym okresie zadania w zakresie:</i> 1) <i>wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów lub</i> 2) <i>kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego, lub</i> 3) <i>kontroli przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców – której stosunek pracy przekształcił się w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej albo art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.</i> Uzasadnienie: Pracownicy szczególnego nadzoru podatkowego przeniesieni do izby celnej na podstawie art. 32 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz. U. poz. 1302), jak i osoby pozostające z nimi w sytuacji analogicznej (wykonujące identyczne zadania)	Negatywne. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania spowodowałoby rozszerzenie katalogu osób w taki sposób, że poza pracownikami szczególnego nadzoru podatkowego, objętą projektowaną regulacją byłaby <i>de facto</i> każda inna osoba, która na podstawie przepisów ustawy wykonywała zadania Służby Celnej, jeśli przekształcenie stosunku pracy w stosunek służbowy nastąpiło w każdym innym przypadku, a nie (co jest zgodne z intencją projektodawcy) - w związku z ustawą o Wojewódzkich Kolegiach Skarbowych.

			nie powinni być, w świetle konstytucyjnej zasady równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji), różnicowani (dyskryminowani) w obrębie ich grupy na podstawie nierelevantnego kryterium daty uzyskania mianowania w SC, ponieważ zależała ona wyłącznie od dopełnienia przez dyrektorów Izb Celnych określonych formalności, nierzutujących na merytoryczne wykonywanie konkretnych zadań, najpierw ustawowo określanych mianem nadzoru, a od końca października 2009 r. – kontrolą (w zakresie określonym w art. 30 ust. 2 pkt 2 i 3 i w ust. 3 pkt 1 ustawy o SC z 2009 r.).	
3.	art. 1 pkt 5 (art. 56a ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej)	ZZ Celnicy PL	Propozycja brzmienia przepisu: Art. 56a ust. 2 - <i>Jako okres równorzędny ze służbą w Służbie Celno-Skarbowej traktuje się okres zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej w wymiarze łącznym nie większym niż 7 lat, licząc od dnia przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.</i> Ewentualnie: <i>Jako okres równorzędny ze służbą w Służbie Celno-Skarbowej traktuje się okres zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej w wymiarze łącznym nie większym niż 7 lat, licząc od dnia przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej do dnia przekształcenia stosunku pracy w stosunek służbowy na podstawie art. 150 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej lub do dnia ustalenia prawa do emerytury, jeżeli przekształcenie stosunku pracy w stosunek służbowy lub ustalenie prawa do emerytury nastąpiło przed dniem 1 stycznia 2026 r.</i> Uzasadnienie: Proponowany w projekcie zapis uwzględniający jedynie okres „pauzowania”, osób które powróciły do służby na podstawie art. 150 ust. 1 lub 2 ustawy o KAS do dnia 31.12.2025 r. spowoduje lawinę wniosków o powrót do służby ucywilnionych w 2017 r. funkcjonariuszy, którzy są nadal członkami korpusu Służby Cywilnej. Limity wakatów w statusie służby są ograniczone, zatem nie będzie możliwości przyjęcia wszystkich wniosków o powrót do służby na podstawie art. 150 ust. 2 ustawy o KAS. Należy pamiętać, że procesowi ucywilnienia podlegało 3839 funkcjonariuszy SCS, z czego 1513 osób powróciło do służby, a około 15 % funkcjonariuszy złożyło pozwy do sądu. W naszej ocenie zaproponowany przez nas zapis nr 1 uznający każdemu ucywilnionemu funkcjonariuszowi maksymalnie 7 lat do służby, wyłącznie na jego wniosek (a będzie wielu funkcjonariuszy, którzy ten okres będzie chciało włączyć do okresu pracy do wyliczenia emerytury z FUS) spowoduje:	Negatywne. System zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy jest systemem, który w porównaniu do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych zawiera korzystniejsze rozwiązania dla emeryta. Zgodnie z art. 150 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615 z późn. zm. – w dalej: ustawa o KAS) kierownik jednostki przedkładając propozycję służby w tym trybie jest obowiązany kierować się potrzebami służby, zatem nie jest to przepis obligatoryjny. Reforma KAS została wdrożona w 2017 roku. Na przestrzeni 8 lat przepis art. 150 ustawy o KAS umożliwił osobom zainteresowanym ponowne przyjęcie do służby. W odniesieniu do liczby 3839 ucywilnionych funkcjonariuszy, należy podkreślić, że większość zainteresowanych powrotem do służby zostało ponownie do niej przyjętych. Większość pozostałych ucywilnionych funkcjonariuszy ma z kolei uprawnienia emerytalne z zaopatrzeniowego systemu emerytalnego i nie była zainteresowana powrotem do służby. Przyjęcie proponowanych rozwiązań jako bezterminowych, nie jest możliwe. Postępowania sądowe w indywidualnych sprawach toczą się niezależnie od procedowanego obecnie projektu.

		a) zadośćuczynienie za niezgodne z prawem zwolnienie ze służby¹ b) wycofanie wszystkich pozwów z sądu (ok. 200 spraw) c) zmniejszenie ilości wniosków o zastosowanie art. 150 ust. 2 ustawy o KAS kierowanych do dyrektorów izb administracji skarbowej do 31 grudnia 2025 r. - tym samym brak dodatkowego obciążenia ze strony komórek kadrowych i płacowych – jak i kolejnych sporów w przypadku nieuwzględnienia wniosku przez kierownika jednostki d) brak konieczności zwiększania wakatów w statusie służby. W przypadku osób, które obecnie mają wszczęte spory sądowe o zaliczenie okresu pauzowania będą miały podstawę o wycofania pozwów, a w odniesieniu do osób, które złożyły pozwy do sądu o przywrócenie do służby kierownicy jednostek organizacyjnych będą mogli złożyć propozycję powrotu do służby na podstawie art. 150 ust. 1 ustawy o KAS lub przyjęcie wniosku o powrót do służby na podstawie art. 150 ust. 2 ustawy o KAS. W przypadku ucywilnionych funkcjonariuszy, którzy zdecydują się na złożenie wniosku, po którym mowa w projektowanym art. 56a ust. 3 kwestia dotyczyć będzie de facto, czy ów okres 7 lat należy zaliczyć do emerytury ZER czy ZUS. W przypadku wyboru ww. okresu do ZER przeniesione zostaną składki ZUS wpłacane w okresie od 2017 r. do 2024 r. (przez okres 7 lat). Należy pamiętać, że od 1 września 2003 r. funkcjonariusze służb mundurowych w okresie pełnienia służby nie płacą składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe) do ZUS, natomiast funkcjonariusze SCS opłacali składki emerytalne i rentowe do ZUS w okresie do 1 stycznia 2018 r., zatem składki ucywilnionych funkcjonariuszy wpłacane od 15 września 1999 r. do 1 czerwca 2024 r. zostaną przekazane na Skarb Państwa. Proponowany przez nas zapis jest zgodny z uzasadnieniem do projektu UD 216, w którym wskazano: zmiana ma na celu zniwelowanie negatywnych skutków wdrożenia reformy Krajowej Administracji Skarbowej, zwanej dalej „KAS”, dotyczącej grupy funkcjonariuszy, którzy wobec braku złożenia propozycji pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej, przyjęli propozycję zatrudnienia, która spowodowała utratę statusu funkcjonariusza, a tym samym wpłynęła w sposób bezpośredni na uprawnienia do świadczenia pieniężnego – emerytury policyjnej z systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych. W odniesieniu do propozycji zapisu nr 2 ucywilnieni funkcjonariusze będą mogli wnioskować o zaliczenie okresu od przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy do dnia ustalenia prawa do emerytury policyjnej.	
--	--	--	--

¹ Największe zastrzeżenia NIK budzi obszar szeroko rozumianych spraw kadrowych. Zauważyć jednak należy, że większość problemów prawnych i organizacyjnych było w dużej mierze następstwem uregulowań zawartych w ustawach. W ocenie NIK, poza stwierdzonymi w kontroli nieprawidłowościami i uchybieniami, Minister Finansów przeprowadził proces konsolidacji służb celnych i skarbowych zgodnie z przepisami tych ustaw – z kontroli NIK - KBF.430.012.2019 nr ewid. 159/2019/8/18/009/KBF z 17.12.2019 r.

4.	art. 1 pkt 5 (art. 56a ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej)	ZZ Celnicy PL	Propozycja brzmienia przepisu: art. 56a ust. 3 - <i>Warunkiem zaliczenia okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, jako równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej jest złożenie wniosku przez funkcjonariusza, którego stosunek służby został przekształcony w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, w tym przez emeryta, o wydanie zaświadczenia potwierdzającego prawo do zaliczenia wskazanych okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej, w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r., do kierownika jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej właściwego na dzień składania wniosku albo ostatni dzień pełnienia służby.</i> Uzasadnienie: Zmiana brzmienia przepisu jest konsekwencją propozycji zmiany brzmienia art. 56a ust. 2. Wniosek może złożyć funkcjonariusz, który powrócił do służby na podstawie art. 150 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, emeryt oraz ucywilniony funkcjonariusz - obecnie członek korpusu Służby Cywilnej.	Negatywne – analogicznie jak w pkt 3.
5.	art. 5 ust. 3	ZZ Celnicy PL	Wykreślenie: Art. 5 ust. 3 - <i>W przypadku wydania decyzji o przyznaniu świadczenia motywacyjnego albo przyznaniu go w wyższej wysokości, wypłata tego świadczenia następuje w okresie za okres od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.</i> Uzasadnienie: W przypadku wydania funkcjonariuszowi zaświadczenia, o którym mowa w art. 56a ust. 4 wypłata świadczenia motywacyjnego powinna uwzględniać okresy równorzędne ze służbą na zasadach ogólnych w odniesieniu do wypłaty ww. świadczenia – tak jak w przypadku zaliczenia okresu pauzowania lub przywrócenia funkcjonariusza do służby w wyniku wyroku sądu. Przy braku zmiany zapisu powstanie nierówne traktowanie funkcjonariuszy.	Negatywne. Projektowany art. 5 ust. 3 jest wystarczający do prawidłowego określenia wysokości świadczenia motywacyjnego po wejściu projektowanych przepisów w życie.
6.	art. 15a ustawy zaopatrzeniowej	ZZ Celnicy PL	Dodanie: art. 1 pkt 6 w brzmieniu: <i>W art. 15a po wyrazach: „wzrasta na zasadach określonych” dodaje się wyrazy „w art. 13 ust. 1 pkt 8 oraz”;</i> Uzasadnienie: Zapis pozwoli na zaliczenie okresu, o którym mowa w art. 46a ust. 2 emerytom, których podstawą decyzji o nabyciu uprawnień emerytalnych jest art. 15a.	Negatywne - proponowana zmiana przepisu jest niezrozumiała.
7.	art. 18f ust. 2a ustawy zaopatrzeniowej	ZZ Celnicy PL	Dodanie: art. 1 pkt 7 w brzmieniu: <i>W art. 18f ust. 2a po wyrazach: „zalicza się okresy wskazane w” dodaje się wyrazy „ art. 13 ust. 1 pkt. 6, 8, 9” oraz po wyrazach: „ 18b ust. 2 pkt 3” dodaje się „i pkt 5”;</i> Uzasadnienie: Powyższy zapis umożliwi w przypadku wyboru do okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych, okresów, o których mowa w art. 46a ust. 1 niniejszego projektu na przyjęcie podstawy wymiaru emerytury wynagrodzenia pobieranego w okresie	Negatywne. Art. 18f ust. 2a ustawy zaopatrzeniowej odnosi się tylko do Straży Marszałkowskiej i dotyczy funkcjonariuszy przejętych do służby po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2012 roku (rozdział 1A), natomiast przepisy art. 13 ww. ustawy (okresy równorzędne) regulują zasady nabywania uprawnień

			pauzowania czy ucywilnienia. Dokładnie tak jak w przypadku realizacji wyroków sądowych dot. przywrócenia czy zaliczenia okresu pauzowania. Uzasadniona jest zatem poprawka ze względu na konieczność równego traktowania funkcjonariuszy ucywilnionych, którzy wrócili do służby. Wliczenie w projekcie rządowym okresu ucywilnienia jako okresu równorzędnego ze służbą bez regulacji dot. podstawy obliczania wymiaru emerytury za ten okres jest zmianą niekompletną. Brak podstawy prawnej dającej możliwość wskazania wynagrodzenia w okresie ucywilnienia do wymiaru podstawy emerytury skutkuje koniecznością skierowania każdej indywidualnej sprawy na drogę sądową. Wszystkie osoby ucywilnione są w stanie dowieść przed sądem, że proces ucywilnienia w każdej sprawie przebiegał z naruszeniem prawa, co już potwierdził wielokrotnie Sąd Najwyższy. Funkcjonariusze Służby Celnej z wieloletnim stażem służby, po przekształceniu ex lege, na mocy art. 165 ust 3 p.w.K.A.S. na 3 miesiące (od 1.03.2017 r. do 31.05.2017 r.) stali się funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej, a po 31 maja 2017 r. 3839 funkcjonariuszy (z 13.800 ogółem) zostało zwolnionych ze służby w formie tzw. przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy (zwolnienia ze służby i nawiązania stosunku pracy, art. 165 ust. 7 p.w.K.A.S. w zw. z art. 171 ust 1 pkt 2 p.w.K.A.S.). Proces ten nastąpił bez żadnego uzasadnienia i bez wydania jakiegokolwiek dokumentu potwierdzającego zwolnienie ze służby funkcjonariusza RP.	emerytalnych funkcjonariuszy nabywających uprawnienia do emerytury po 15 latach służby (rozdział 1). Przyjęcie proponowanej zmiany może powodować nadmierne uprzywilejowanie określonej formacji mundurowej poprzez możliwość wliczenia do podstawy emerytury także wynagrodzenia.
8.	art. 18f ustawy zaopatrzeniowej	ZZ Celnicy PL	Dodanie: art. 1 pkt 8 w brzmieniu: <i>W art. 18f dodać pkt 2ab w brzmieniu: „W przypadkach, o których mowa w art.184 i art.185 ustawy o KAS, art. 61 ustawy o Służbie Celnej z 1999r oraz art. 108 i 109 ustawy o Służbie Celnej z 2009 r., funkcjonariuszowi Służby Celno – Skarbowej lub Służby Celnej przywróconemu do służby, do ustalania podstawy wymiaru emerytury uwzględnia się uposażenie należne na ostatnio zajmowanym stanowisku. Wysokość uposażenia na ostatnio zajmowanym stanowisku określa się w wysokości tej samej wielokrotności przeciętnego uposażenia w służbie obowiązującej odpowiednio na ostatnio zajmowanym stanowisku oraz w okresie, za który podstawa ta jest ustalana.</i> Uzasadnienie: Propozycja pozwala na ustalenie zastępczo uposażenia za okres służby funkcjonariuszy przywróconych do służby w oparciu o ostatnie otrzymane uposażenie, dla którego przewidziano waloryzację tj. odniesienie do przeciętnego uposażenia w służbie. Wprowadzenie tej poprawki jest w zasadzie kwestią honoru Państwa i rządu RP. Wypełnia też w pełni zalecenia orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Chodzi o powrót do służby określony już w ww. przepisach prawa po uchyleniu decyzji o zwolnieniu, umorzeniu postępowania karnego, uniewinnieniu, uchyleniu wyroku skazującego oraz uchyleniu kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby.	Negatywne. Proponowana zmiana dotyczy przepisów pragmatycznych danej służby, nie stanowi materii regulowanej przez ustawę zaopatrzeniową. Należy ponadto zwrócić uwagę, że propozycja odnosi się także do przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799 z późn. zm.), która utraciła moc obowiązującą z dniem 1 marca 2017 roku.

			Są to zatem przypadki, gdy Państwo pomyliło się co do oceny przebiegu służby funkcjonariusza lub też zwolniło go ze służby bez zachowania zasady domniemania niewinności, na podstawie jedynie zarzutów karnych, które okazały się niesłuszne, nieprawdziwe. Problem ten występuje na razie tylko w Służbie Celno-Skarbowej i Straży Marszałkowskiej, tj. w formacjach, gdzie do wyliczenia wymiaru emerytury, do podstawy wliczane jest uposażenie z 10 lat wskazanych przez funkcjonariusza. Brak uregulowań uwzględniających funkcjonariuszy w takiej sytuacji prawnej można rozpatrywać w kategoriach pominięcia ustawowego. Wprowadzenie odpowiednich przepisów wymagają standardy natury konstytucyjnej. W Służbie Celnej funkcjonowały najdalej idące restrykcyjne przepisy dot. zwolnienia ze służby w celu ochrony interesu publicznego w razie podejrzenia popełnienia przestępstwa. Znalazło to wymiar w przepisach nakazujących obligatoryjne zwolnienie funkcjonariusza ze służby w razie aresztowania lub wniesienia aktu oskarżenia art. 25 ust. 1 pkt. 8a i 8b ustawy o Służbie Celnej z 1999r. Przepisy te obowiązywały w latach 2003 do 2009r, zostały uchylone, ale skutki niesłusznego zwolnienia zniwelowane są w niepełnym zakresie. Obecne przepisy nie spełniają więc w pełni standardów konstytucyjnych. W charakter służby wpisane jest ograniczenie zasady domniemania niewinności. Bez wyroku sądu funkcjonariusza można zwolnić ze służby. Trybunał Konstytucyjny, który badał konstytucyjność ówczesnych przepisów uznał, że są zgodne z Konstytucją RP. Jednak wskazał też na konieczność takich regulacji, które zniwelują negatywne konsekwencje w przypadku, gdy zarzuty karne nie znajdują potwierdzenia. Przywrócenie do służby na wniosek funkcjonariusza celnego - argumentował Trybunał w wyroku sprawie o sygn. K 1/04- musi być odczytywane zgodnie z literalnym brzmieniem przepisu i nie może być traktowane jako ponowne powołanie do służby. Przywrócenie do służby oznacza zatem przywrócenie ciągłości stosunku służbowego funkcjonariusza ze wszystkimi tego konsekwencjami, w tym też dotyczącymi zrekompensowania i restytucji skutków zwolnienia. Powyższą ocenę stanu prawnego Trybunał Konstytucyjny podzielił również w sprawie o sygn. K 46/2005. Brak uposażenia w okresie zaliczonym do stażu służby obniża podstawę wymiaru emerytury mundurowej, ponieważ składki za okres zaliczony do emerytury mundurowej zostaną usunięte z konta ZUS i przejdą na Skarb Państwa, a jednocześnie, nie powiększają wymiaru emerytury mundurowej. Te same sytuacje prawne nie wpływają na wysokość podstawy wymiaru emerytury u funkcjonariuszy, którzy mają ustaloną podstawę wymiaru emerytury na podst. art. 5 ust. 1 tj. z ostatniego uposażenia.	
9.	Uwaga poza zakresem przedmiotowym projektu	ZZ Celnicy PL	Wnosimy o podjęcie współpracy z ZER MSWiA w zakresie zmiany wyjaśnienia na formularzu druk <i>ZASWIADCZENIE O UPOSAŻENIU I NAGRODZIE ROCZNEJ</i>	Negatywne Propozycja poza zakresem przedmiotowym projektu.

			<i>DLA CELÓW EMERYTALNYCH Z KOLEJNYCH 10 LAT KALENDARZOWYCH</i>², poprzez wykreślenie zapisu: Na urlopie wychowawczym uposażenie nie przysługuje (...) powinna być wykazywana kwota uposażenia równa 0,00 zł. i w konsekwencji niezmnieszenia podstawy uposażenia za lata przebywania funkcjonariusza na urlopie wychowawczym. Uzasadnienie Obecnie wszystkie sprawy w tym zakresie objęte są postępowaniem sądowym i wszystkie sprawy funkcjonariusze wygrywają!!! Kwestia dotyczy wykazywania w wysokości uposażenia. Na ww. druku w wyjaśnieniach czytamy, że za okres przebywania na urlopie wychowawczym uposażenie nie przysługuje³, Natomiast zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy emerytalnej⁴: Przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej nie uwzględnia się zmniejszenia wysokości uposażenia, o którym mowa w ust. 1 i 1a, w związku z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim, urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, uzupełniającym urlopie macierzyńskim, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim, urlopie opiekuńczym oraz urlopie wychowawczym. W naszej ocenie wyjaśnienie na druku jest niezgodne z zapisem ustawowym. Jak wskazano wyżej sprawy znajdują pozytywny finał w sądach⁵: Prawidłowa wykładnia art. 5 ust. 1a i ust. 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji prowadzi do wniosku, że za okres od 1 stycznia 2007 r. do 28 lipca 2007 r. należało przyjąć do obliczenia wysokości emerytury odwołującej się kwotę uposażenia jaką otrzymywała przed urlopem wychowawczym. Nie ma wątpliwości co do tego, że zmiana w brzmieniu ust. 4 art. 5 ustawy zaopatrzeniowej miała na celu przyznanie funkcjonariuszom Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej prawa do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury bez	Propozycja wymagałaby zmian systemowych m.in. zmiany ustawy zaopatrzeniowej w art. 5 ust 4 i 18c.
--	--	--	---	--

² Form_2023_3_8b_Zaświadczenie_o_uposażeniu_z_10_lat_SCS_8b_od_1_03_2023

³

***) Za okres przebywania na urlopie bezpłatnym, urlopie wychowawczym uposażenie nie przysługuje. W kolumnie 7 tabeli C (oraz odpowiednio w tabeli D za czas przebywania na ww. urloпах powinna być wykazana kwota uposażenia równa 0,00 zł. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy w okresie przebywania na ww. urloпах funkcjonariusz/ka pobierał/a zasiłek macierzyński. W takim przypadku za okres pobierania zasiłku macierzyńskiego powinna być wykazana kwota zasiłku macierzyńskiego stanowiąca 100% uposażenia (art. 230 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, w związku z art. 29 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa).**

⁴ Ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, (...) - t. j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1121 ze zm.

⁵ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 listopada 2020 r. III AUa 872/20 i wiele innych - III AUa 894/20 z 10.02.2022, III AUa 1245/21 z 17.03.2022

			zmniejszania wysokości uposażenia w związku z przebywaniem również na urlopie wychowawczym. Z uwagi na powyższe oraz ekonomikę działania wnosimy o zmianę zapisu w ww. formularzu.	
10.	art. 1 pkt 5 (art. 56a ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej)	OZZ KAS	Propozycja brzmienia przepisu: Art.56a.1 Jako okresy służby w Służbie Celnej traktuje się okresy zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej przypadające w okresie od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010 r. osoby przeniesionej do izby celnej na podstawie art. 32 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz. U. poz. 1302) i wykonującej zadania w zakresie: 1) wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów lub 2) kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego, lub 3) kontroli przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców – której stosunek pracy przekształcił się w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej albo art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. Proponowane uzasadnienie: Obecnie przyjęta propozycja spowoduje, że osoby przeniesionej do izby celnej na podstawie art. 32 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz. U. poz. 1302) i wykonującej zadania w zakresie: 1) wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów lub 2) kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego, lub 3) kontroli przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców – której stosunek pracy przekształcił się w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej albo art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, w okresie od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010, będą odmiennie traktowane. W proponowanym kształcie zmiany do ustawy osoby te nie będą mogły wykorzystać tych lat ani do wyliczenia emerytury zaopatrzeniowej ani do emerytury z systemu powszechnego co stawia ich w gorszej sytuacji w stosunku do pozostałych funkcjonariuszy.	Negatywne. Propozycja, wbrew jej uzasadnieniu, nie będzie powodowała możliwości zaliczenia wynagrodzenia do podstawy naliczenia emerytury mundurowej.

11.	art. 1 pkt 5 (art. 56a ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej)	OZZ KAS	Propozycja brzmienia przepisu: Art. 56a.2. Jako okres służby w Służbie Celno-Skarbowej traktuje się okres zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej od dnia przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej do dnia przekształcenia stosunku pracy w stosunek służbowy na podstawie art. 150 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, w wymiarze nie większym niż 7 lat, jeżeli przekształcenie stosunku pracy w stosunek służbowy nastąpiło przed dniem 1 stycznia 2026 r. Proponowane uzasadnienie: Obecnie przyjęta propozycja spowoduje, że osoby, których stosunek służby został przekształcony w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, a następnie ich stosunek pracy przekształcił się w stosunek służby na podstawie art. 150 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, w proponowanym kształcie zmiany do ustawy nie będą mogły wykorzystać tych lat ani do wyliczenia emerytury zaopatrzeniowej ani do emerytury z systemu powszechnego co stawia ich w gorszej sytuacji w stosunku do pozostałych „nieucywilnionych” funkcjonariuszy.	Negatywne – analogicznie jak w pkt 10.
12.	art. 18f ustawy zaopatrzeniowej	Federacja ZZ SC	Proponujemy dodanie w ustawie zaopatrzeniowej po art. 18f ust. 1, art. 18f ust.1a w brzmieniu: <i>„Podstawę wymiaru emerytury funkcjonariusza, o którym mowa w art. 56 ust.2 ustawy może stanowić również średnie uposażenie funkcjonariusza za kolejne pełne lata kalendarzowe bezpośrednio przed przekształceniem stosunku służby w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej a następnie kolejne pełne lata kalendarzowe służby po przekształceniu stosunku pracy w stosunek służbowy na podstawie art. 150 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej w wymiarze brakującym do uzyskania kolejnych pełnych 10 lat służby wybranych przez funkcjonariusza.”</i>	Negatywne. Propozycja, wbrew jej uzasadnieniu, nie będzie powodowała możliwości zaliczenia wynagrodzenia do podstawy naliczenia emerytury mundurowej.
13.	art. 1 pkt 5 (art. 56a ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej)	Federacja ZZ SC	Proponujemy nadanie dodawanemu art. 56a ust. 1 do ustawy zaopatrzeniowej brzmienia: <i>„Jako okresy równorzędne ze służbą w Służbie Celnej traktuje się okresy zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej przypadające w okresie od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010 r. osoby przeniesionej do izby celnej na podstawie art. 32 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów</i>	Negatywne. Przyjęcie proponowanej zmiany spowoduje rozszerzenie kręgu osób objętych projektowaną ustawą o każdą inną osobę realizującą zadania wskazane w tym przepisie, która w późniejszym okresie została albo może zostać przekształcona w funkcjonariusza (także w innych służbach).

			publicznych (Dz. U. Poz. 1302), jak również osoby zatrudnionej w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej w okresie od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010 r. i wykonującej zadania w zakresie: 1. wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów lub 2. kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego, lub 3. kontroli przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców - której stosunek pracy przekształcił się w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej albo art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.”	
14.	art. 5 ust. 1a ustawy zaopatrzeniowej	Federacja ZZ SC	Proponujemy zmianę redakcji art. 5 ust. 1a ustawy zaopatrzeniowej poprzez nadanie mu brzmienia: <i>„1a. Podstawę wymiaru emerytury funkcjonariusza Straży Marszałkowskiej, Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej stanowi średnie uposażenie lub wynagrodzenie należne przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, art. 18f ust. 1a oraz art. 33b. Przepisy art. 18f ust. 2-3 i 5 stosuje się odpowiednio.”</i>	Negatywne. Podstawą wymiaru emerytury funkcjonariusza Służby Celnej/Celno-Skarbowej jest należne uposażenie, a nie wynagrodzenie. Za okresy równorzędne w żadnym wypadku nie przyjmuje się wynagrodzenia do podstawy naliczenia emerytury (wyjątek stanowi jedynie Straż Marszałkowska).
15.	art. 1 pkt 5 (art. 56a ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej)	Federacja ZZ SC	Proponujemy nadanie dodawanemu art. 56a ust. 2. do ustawy zaopatrzeniowej brzmienia: <i>„Jako okres równorzędny ze służbą w Służbie Celno-Skarbowej traktuje się okres zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej od dnia przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej do dnia przekształcenia stosunku pracy w stosunek służbowy na podstawie art. 150 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, w wymiarze nie większym niż 7 lat.”</i>	Negatywne. Projektowane przepisy są ograniczone w czasie. Tym samym grupa potencjalnych beneficjentów jest już co do zasady znana. Funkcjonariusze zainteresowani przejściem do Służby Celno-Skarbowej w trybie art. 150 ustawy o KAS i realizacją zadań dedykowanych wyłącznie dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej mieli taką możliwość od 2017 roku, kiedy reforma KAS weszła w życie.
16.	art. 1 pkt 5 (art. 56a ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej)	Federacja ZZ SC	Proponujemy nadanie dodawanemu art. 56a ust. 3 do ustawy zaopatrzeniowej brzmienia: <i>„Warunkiem zaliczenia okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, jako równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej jest złożenie przez funkcjonariusza albo emeryta do kierownika jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej właściwego na dzień składania wniosku albo ostatni dzień pełnienia służby, wniosku o wydanie zaświadczenia potwierdzającego prawo do zaliczenia wskazanych okresów zatrudnienia do okresów równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej lub Służbie Celno-Skarbowej.”</i>	Negatywne. Przyjęcie proponowanych rozwiązań jako bezterminowych, nie jest możliwe.
17.	art. 1 pkt 5 (art. 56a ust. 4 ustawy zaopatrzeniowej)	Federacja ZZ SC	Proponujemy nadanie dodawanemu art. 56a ust. 4 do ustawy zaopatrzeniowej brzmienia: <i>„Kierownik jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej po rozpatrzeniu wniosku, o którym mowa w ust. 3, wydaje w terminie 30 dni od dnia</i>	Negatywne. Zauważyć należy, że wskazanie 30-dniowego terminu na wydanie zaświadczenia nie wyłącza możliwości organu do jego

			<i>złożenia wniosku zaświadczenie, o którym mowa w tym przepisie, albo odmawia jego wydania.”</i>	przedłużenia, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572). Nie jest możliwym na obecnym etapie wyłączenie możliwości przedłużania terminu na wydanie przedmiotowego zaświadczenia, z uwagi na fakt, iż nie jesteśmy w stanie przewidzieć wszystkich stanów faktycznych.
18.	Uzasadnienie do uwag wskazanych przez Federację ZZ S.C. (pkt 12-17)	Federacja ZZ SC	Przedstawiony do konsultacji projekt przewiduje m.in. wprowadzenie dodatkowego okresu zrównanego ze służbą, tj. okresu zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, zwanych dalej „KAS”, w przypadku, gdy stosunek służbowy funkcjonariusza przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. poz. 1948, ze zm.) i który następnie został przywrócony, przed dniem 1 stycznia 2026 r., do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej na podstawie art. 150 ustawy o KAS (projektowany art. 56a ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej). Proponowane w art. 56a ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej rozwiązanie, zgodnie z uzasadnieniem do projektu, ma na celu odwrócenie negatywnych skutków działania ustawodawcy, które dotyczyły tej grupy osób. Uznanie byłym funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej i którzy następnie przed dniem 1 stycznia 2026 r. ponownie zostali przyjęci do służby w Służbie Celno-Skarbowej na podstawie art. 150 ustawy o KAS, okresu zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych KAS jako okresu równorzędnego ze służbą w Służbie Celno-Skarbowej pozwoli na jego zaliczenie do wysługi emerytalnej, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy zaopatrzeniowej, w wymiarze nie większym niż 7 lat. Jednak problem stanowi fakt, iż przepis określający zasadę obliczenia podstawy wymiaru emerytury z 10 kolejnych lat kalendarzowych nie przewiduje żadnych szczegółowych rozwiązań dla w/w przypadków funkcjonariuszy. Bieg ciągłości służby został przerwany na czas „ucywilnienia”, w konsekwencji jako podstawę wymiaru emerytury funkcjonariusze muszą podać kolejnych 10 lat kalendarzowych przed 01.06.2017 r. lub kolejnych 10 lat kalendarzowych po ponownym przyjęciu do służby w Służbie Celno-Skarbowej na podstawie art. 150 ustawy o KAS. Często funkcjonariusze do okresu kolejnych 10 lat służby musieli by podawać lata z podstawą 0,00 zł. Dla przykładu: funkcjonariusz przyjęty do służby 01.10.2007 r., pełniący służbę do 31.05.2017 r. a następnie pełniący służbę od 01.04.2019 r. nie ma możliwości wyboru lat od 2010 roku do 2016 (7 pełnych lat) a następnie od 2020 do 2022 roku (3 pełne lata). Funkcjonariusz przyjęty do służby np. w 2007 r. aby podać lata sprzed „ucywilnienia” musiałby zaniżyć swoją emeryturę podając rok 2017 do wyliczenia	Negatywne. Zgodnie z propozycją, podstawą naliczenia emerytury ma być także wynagrodzenie, co jest sprzeczne z ogólną zasadą wynikającą z systemu zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy, zgodnie z którą okresy równorzędne wpływają tylko i wyłącznie na czas służby, a nie stanowią podstawy naliczenia emerytury z wynagrodzenia. Dodatkowo nie jest możliwe zastosowanie rozwiązania polegającego na możliwości wyboru różnych lat służby do podstawy naliczenia (a nie 10 kolejnych lat kalendarzowych). Nie powinno się w ramach Służby Celno-Skarbowej wprowadzać odmiennych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury dla omawianej grupy funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, poprzez ograniczenie się do 10 lat kalendarzowych wybranych (nie kolejnych) przez funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej. W zakresie ograniczenia beneficjentów projektu, należy wskazać, że przedmiotowe przepisy są ograniczone w czasie. Tym samym grupa potencjalnych beneficjentów jest już co do zasady znana. Funkcjonariusze zainteresowani przejściem do Służby Celno-Skarbowej w trybie art. 150 ustawy o KAS i realizacją zadań dedykowanych wyłącznie dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej mieli taką możliwość od 2017 roku. Odnosnie propozycji dotyczącej zmiany projektowanego art. 56a ust. 4 w zakresie określenia terminu na wystawienie zaświadczenia - zauważyć należy, że wskazanie 30-dniowego terminu na wydanie zaświadczenia nie wyłącza możliwości organu do jego przedłużenia, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572). Nie jest możliwym na obecnym etapie wyłączenie możliwości przedłużania terminu na wydanie

		emerytury, w którym otrzymywał uposażenie z tytułu pełnienia służby tylko za okres 5 miesięcy. W celu zniwelowania negatywnej konsekwencji „ucywilnienia” zasadnym jest umożliwienie tej grupie funkcjonariuszy wyboru kolejnych pełnych 10 lat kalendarzowych <u>służby</u> wybranych przez funkcjonariusza, tj. wyboru lat sprzed „ucywilniania” i po powrocie do służby do uzyskania kolejnych pełnych 10 lat służby wybranych przez funkcjonariusza. Można tego dokonać m.in. poprzez zmianę art. 18f i dodanie w/w propozycji adr. 18f ust. 1a. Kolejnym ważnym aspektem jest propozycja zmiany w art. 56a. 1 w zakresie uwzględnienia osób, które także były zatrudnione w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej i wykonywały te same zadania, ale nie były przeniesione na podstawie art. 32 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz. U. Poz. 1302). Przepis w pierwotnej wersji zamyka katalog osób tylko do tych przeniesionych, co byłoby ogromną niesprawiedliwością wobec garstki osób, które były po prostu zatrudnione w tym okresie. W projekcie Ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym (...) z dnia 15 kwietnia 2025 r. <u>nie uwzględnia osób, które zostały zatrudnione w okresie od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., w jednostkach organizacyjnych Służby Celnej i wykonujących zadania w zakresie:</u> 1. wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów lub 2. kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego, lub 3. kontroli przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców - których również stosunek pracy przekształcił się w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej albo art. 99 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, a okresy zatrudnienia od dnia 1 września 2003 r. do dnia 30 czerwca 2010 r. <u>nie byłyby traktowane jako równo-rzędne ze służbą.</u> Konsekwencją dodania art. 18f ust. 1a jest konieczność zmiany redakcji art. 5 ust 1a ustawy zaopatrzeniowej. Jednocześnie Federacja krytycznie odnosi się do ograniczenia beneficjentów projektu ustawy zmieniającej ustawę zaopatrzeniową do osób, których stosunek pracy został ponownie przekształcony na stosunek służby do dnia 31.12.2025 r. Do dnia dzisiejszego nadal są osoby, które nie uzyskały możliwości powrotu do służby	przedmiotowego zaświadczenia, z uwagi na fakt, iż nie jesteśmy w stanie przewidzieć wszystkich stanów faktycznych.
--	--	---	---

			oraz osoby, które prowadzą spory sądowe z Dyrektorami Izb Administracji Skarbowej w zakresie przywrócenia do służby. Ograniczenie kręgu osób, które będą mogły skorzystać z nowelizacji ustawy do osób składających wnioski o wydanie zaświadczenia w terminie do 30.06.2026 r. należy ocenić również negatywnie, ponieważ zawęży krąg beneficjentów. Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia w zakresie wydawania przez Dyrektorów Izb Administracji Skarbowej informacji o uprawnieniach wynikających z ustawy zaopatrzeniowej, wydawanych nawet w okresie po pół roku od złożenia wniosku, wnioskujemy o określenie terminu na wydanie zaświadczenia wymienionego w art. 56a - do 30 dni od złożenia wniosku, czyli w terminie przyjętym zwyczajowo (np. ustawa kpa). Mając powyższe na uwadze, Federacja Związków Zawodowych Służby Celnej wnosi o popieranie projektu nowelizacji ustawy zaopatrzeniowej w całym procesie legislacyjnym wraz z uwzględnieniem wyżej wymienionych uwag, które wychodzą naprzeciw potrzeby środowiska	
19.	Uwaga ogólna	Zrzeszenie ZZ SC	(...) W Dziale VIIIA („Przepisy epizodyczne”) - „(...) <i>sama nazwa działu już budzi wątpliwość</i> ”.	Zmieniono umiejscowienie przepisów w projekcie (obecnie: w dziale II dodaje się <i>rozdział 1aa; Zaliczanie niektórych okresów zatrudnienia jako równorzędnych ze służbą w Służbie Celnej albo Służbie Celno-Skarbowej</i>)
20.	art. 1 pkt 5 (art. 56a ust. 4 ustawy zaopatrzeniowej)	Zrzeszenie ZZ SC	Wykreślenie: Art. 56a ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej (projektowanego). Uzasadnienie: Zaliczenie okresów równorzędnych ze służbą nie może być warunkowane dodatkowymi wymogami typu złożenie wniosku przez funkcjonariusza lub emerytowanego funkcjonariusza do 30 czerwca 2026 r. i wydanie zaświadczenia przez kierownika jednostki o potwierdzeniu bądź nie zaliczenia wskazanych.	Negatywne. Projektowany przepis może zawierać uwarunkowania co do terminu.
21.	art. 5 ust. 3	Zrzeszenie ZZ SC	Wykreślenie: Art. 5 ust. 3 - <i>W przypadku wydania decyzji o przyznaniu świadczenia motywacyjnego albo przyznaniu go w wyższej wysokości, wypłata tego świadczenia następuje w okresie za okres od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.</i> Uzasadnienie: Nie można po raz kolejny stawiać funkcjonariuszy pozbawionych munduru w wyniku nieprzemyślanych decyzji, w sytuacji gorszej niż funkcjonariusze, którzy mogli pełnić służbę nieprzerwanie. Okres pełnienia służby został brutalnie przerwany i nie ma żadnego uzasadnienia aby funkcjonariusze byli ponownie karani. Ograniczenie kwoty wypłaty dodatku motywacyjnego do okresu liczonego od dnia wejścia w życie ustawy jest niesprawiedliwe i niczym nieuzasadnione. Należy podkreślić, że „ucywilnieni” funkcjonariusze już zostali mocno skrzywdzeni, pozostawanie poza służbą w statusie urzędnika służby cywilnej przyniosło negatywne skutki między innymi w postaci: a) braku możliwości korzystania w okresie poza służbą z dodatkowego urlopu,	Negatywne. Rozwiązania w projektowanej ustawie wchodzi w życie z konkretną datą, zatem od tej daty okresy równorzędne będą mogły zostać zaliczone jako okresy uprawniające do określonych świadczeń i uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy.

			b) zaliczenia lat do wskazania 10 nieprzerwanych lat służby do wyliczenia podstawy naliczenia emerytury, c) przerwanie ścieżki kariery zawodowej w służbie – brak możliwości awansu w stopniu, brak możliwości rozwijania zawodowych kompetencji przypisanych do służby, brak możliwości uczestnictwa w szkoleniach pragmatycznych, d) nie pobieranie świadczenia motywacyjnego od 15 września 2024 r. (ewidentna strata ekonomiczna) w przypadku podjęcia służby w Służbie Celnej przed 15 września 1999 r.	
22.		Związkowa Alternatywa w KAS	Międzyzakładowy Związek Zawodowy Związkowa Alternatywa w Krajowej Administracji Skarbowej pozytywnie ocenia projekt ustawy zmieniającej przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy oraz ustawę o KAS. Projekt odpowiada na potrzeby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej i byłych pracowników Służby Celnej, poszkodowanych przez reformę KAS. Zaliczenie do wysługi emerytalnej maksymalnie 7-letniego okresu zatrudnienia w KAS oraz pracy w Służbie Celnej (2003–2010) jest sprawiedliwym rozwiązaniem. Zmiany zwiększą stabilność kadrową, ograniczając odpływ doświadczonych funkcjonariuszy. Możliwość uzyskania świadczenia motywacyjnego po 25 latach służby zachęci do pozostania w służbie. Przeliczenie emerytur poprawi sytuację materialną emerytów i ich rodzin. Procedury, jak składanie wniosków do 30 czerwca 2026 r., są przejrzyste. Skutki finansowe (254,93 mln zł w 10 lat) są uzasadnione korzyściami społecznymi.	Brak uwag do projektu.
23.	Założenia projektu	Obywatel (1)	Uwaga dotyczy funkcjonariusza przeniesionego do służby w okresie późniejszym niż 30 czerwca 2010 r. Propozycja rozszerzenia podmiotowego ustawy. [Fragment usunięty ze względu na ochronę danych osobowych] Według wyjaśnień Ministerstwa Finansów okresy przy wykonywaniu zadań w zakresie: wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów, kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego oraz kontroli przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, zostaną potraktowane jako okresy równorzędne ze służbą, jednak od 1 września 2003 r. do 30 czerwca 2010 r. [Fragment usunięty ze względu na ochronę danych osobowych] W związku z powyższym proszę o uwzględnienie moich uwag i potraktowanie jako okresów równorzędnych ze służbą, również okresów po 30 czerwca 2010 r. przy wykonywaniu zadań w zakresie: wymiaru i poboru podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów, kontroli, szczególnego nadzoru podatkowego, wymiaru i poboru podatku akcyzowego oraz kontroli przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców. [Fragment usunięty ze względu na ochronę danych osobowych]	Negatywne. Proponowana zmiana spowoduje rozszerzenie katalogu potencjalnych beneficjentów systemu zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy o bliżej nieokreśloną grupę osób.

24.		Obywatel (2)	Propozycja rozszerzenia zakresu podmiotowego ustawy (...) W przedstawionym projekcie w Dziale VIIIA w art. 56a ust. 1 został zawarty zapis dotyczący okresów równorzędnych ze służbą w SC osób przeniesionych na podstawie „ustawy o WKS”. W związku z powyższym wykluczeni zostali pracownicy cywilni (nie pochodzący z UKS), a wykonujący zadania ujęte w art. 56a pkt 1 wspólnie z pracownikami UKS. [Fragment usunięty ze względu na ochronę danych osobowych] W związku z powyższym proszę o zwrócenie uwagi, także na (choć nieliczną) grupę osób, które wspólnie z pracownikami przeniesionymi z UKS wykonywały określone zadania (zawarte w ww art.). Chciałbym także zwrócić uwagę, iż w Uzasadnieniu w piątym akapicie piszecie Państwo cyt. Mając na uwadze, że zadania przypisane Służbie Celnej w powyższym zakresie mogli wykonywać zarówno pracownicy, jak i funkcjonariusze celni oraz dla jednolitego traktowania osób będących w podobnej sytuacji faktycznej uzasadnionym jest przyjęcie, że okresy zatrudnienia przy wykonywaniu zadań określonych w art. 1 ust. 2 pkt 3a, 3b i 5a ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej zostaną potraktowane jako okresy równorzędne ze służbą. [Fragment usunięty ze względu na ochronę danych osobowych]	Negatywne. Proponowana zmiana spowoduje rozszerzenie katalogu potencjalnych beneficjentów systemu zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy o bliżej nieokreśloną grupę osób.
25.	Założenia projektu	Obywatel (3)	Uwaga dotyczy podstawy uposażenia przyjmowanego za okresy zrównane ze służbą oraz propozycji zmiany zasad ustalania emerytury dla ucywilnionych funkcjonariuszy. Zgodnie z intencją ustawodawcy wyrażonym w uzasadnieniu projektu ustawy: „Przedmiotowe zmiany w ustawie zaopatrzeniowej mają na celu zniwelowanie negatywnych skutków powołania skonsolidowanej administracji skarbowej – KAS, w miejsce dotychczas funkcjonującej administracji podatkowej, kontroli skarbowej i Służby Celnej, w stosunku do funkcjonariuszy, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948, z późn. zm.), a którzy następnie zostali przeniesieni do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej, na podstawie art. 150 ustawy o KAS”. Zaś w pojawiających się relacjach prasowych wprost podnoszono, że niniejszy projekt ustawy ma stanowić zadośćuczynienie dla funkcjonariuszy poszkodowanych w wyniku tzw. ucywilnienia. Należy podkreślić, że tzw. ucywilnienie funkcjonariuszy SCS jest zdarzeniem bezprecedensowym i zostało przeprowadzone w sposób naruszający wszelkie zasady państwa prawa – co potwierdzają liczne wyroki sądów powszechnych (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2023 r., sygn. II PSKP 65/22.), wyniki kontroli Najwyższej Izby Kontroli i liczne publikacje. Na wskutek tzw. ucywilnienia de facto wyrzucono ze służby wielu funkcjonariuszy, choćby z kilkunastoletnim stażem, działaczy związkowych i kobiety w ciąży bez jakiegokolwiek uzasadnienia czy wyjaśnień. Decyzje podejmowano arbitralnie, w sposób całkowicie niejawni i niejasny, w	Negatywne. Obowiązujące regulacje prawne ustawy zaopatrzeniowej stanowią, że dla funkcjonariuszy uprawnionych do świadczenia pieniężnego – emerytury policyjnej, którzy w dniu zwolnienia posiadają 15 lat służby, podstawę wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej stanowi uposażenie należne funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku, z zastrzeżeniem ust. 2-4 i art. 33b (art. 5 ust. 1), natomiast podstawę wymiaru emerytury funkcjonariusza Straży Marszałkowskiej, Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej stanowi średnie uposażenie lub wynagrodzenie należne przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 i art. 33b. Przepisy art. 18f ust. 2-3 i 5 stosuje się odpowiednio (art. 5 ust. 1a). Jednocześnie funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia posiada co najmniej 25 lat służby przysługuje emerytura, której w myśl art. 18f ust. 1 podstawę wymiaru emerytury stanowi średnie uposażenie funkcjonariusza należne przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez funkcjonariusza.

		jednej komórce organizacyjnej część funkcjonariuszy ucywilniono a część pozostawiono w służbie pomimo tego, że wszyscy oni wykonywali takie same lub podobne obowiązki. Znaczna część ucywilnionych funkcjonariuszy, pomimo tego że wykonywała dalej takie same zadania otrzymywała niższe wynagrodzenie. Następnie część funkcjonariuszy przywrócona do służby została mianowana na niższe niż uprzednio zajmowane stanowisko a co za tym idzie otrzymywała niższe uposażenie. Oczywiście o czasie powrotu do służby, zajmowanym stanowisku i uposażeniu decydował arbitralnie Dyrektor IAS (niektórzy funkcjonariusze wrócili do służby już w 2017 roku a niektórzy w 2022 r.). Wnoszący do projektu ustawy komentarz został ucywilniony po 8 latach nienagannej służby, był wielokrotnie nagradzany i awansowany, należał do kompani honorowej, reprezentował służbę w zawodach sportowych, brał udział przy wdrażaniu oprogramowania. Powyższy wstęp ma na celu wskazanie, że w wyniku reformy KAS przeprowadzonej w tak barbarzyński sposób tzw. ucywilnieni funkcjonariusze ponieśli ogromną szkodę nie tylko materialną (straty wynikające z niższego wynagrodzenia, brak mundurówki i dodatków służbowych, brak dodatkowego urlopu) ale także szkody na zdrowiu. Nadto ucywilnieni funkcjonariusze, którzy odeszli na emeryturę (znaczna część m.in. z przyczyn zdrowotnych) do końca będą ponosić konsekwencje w postaci niższej emerytury. Ucywilnieni funkcjonariusze pobierają i już do końca życia pobierać będą dużo niższą emeryturę, niż ich koledzy funkcjonariusze nie dotknięci tym barbarzyńskim procederem. Wynika to z faktu, że wysokość emerytury oblicza się w oparciu o podstawę wymiaru emerytury i wysługę. Dla funkcjonariuszy SCS podstawę wymiaru emerytury stanowi średnie uposażenie należne przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza. Jest rzeczą oczywistą, że najkorzystniej dla funkcjonariusza jest wybranie do podstawy wymiaru emerytury kolejnych 10 lat kalendarzowych tuż przed odejściem na emeryturę (co zrozumiałe wtedy jego wynagrodzenie było najwyższe). Niestety ucywilnieni funkcjonariusze w takim przypadku do podstawy wymiaru emerytury za każdy rok ucywilnienia wpisują 0, co skutkuje tym że podstawa wymiaru emerytury takiego funkcjonariusza może być niższa o co najmniej 10 % (funkcjonariusz ucywilniony tylko rok) do nawet 50% (funkcjonariusz ucywilniony 5 lat). Dodatkowo ma on za okres ucywilnienia niższą wysługę tj. o 2,6 % (funkcjonariusz ucywilniony tylko rok) do 13% (funkcjonariusz ucywilniony 5 lat). Niższa o kilkadziesiąt procent podstawa wymiaru emerytury wraz niższą o kilkanaście procent wysługą (w skrajnych ale wcale nie rzadkich przypadkach) powoduje, że ucywilniony funkcjonariusz będzie otrzymywał do końca życia emeryturę niższą o kilkadziesiąt procent niż jego kolega, który został przyjęty do służby w tym samym czasie, wykonywał takie same albo podobne zadania (często w tej samej komórce organizacyjnej) ale nie został ucywilniony. Mając na uwadze powyższe, należy uznać projekt ustawy, który ma zadośćuczynić pokrzywdzonym poprzez ucywilnienie funkcjonariuszom za całkowicie słuszną koncepcję. Przewidziana w	Obowiązujące regulacje prawne są spójne dla wszystkich funkcjonariuszy danej służby mundurowej, natomiast różnice w ustalaniu podstawy wymiaru emerytury determinuje wyłącznie data przyjęcia do służby, co wynika wprost z idei systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych. Tym samym, nie powinno się w ramach Służby Celno-Skarbowej wprowadzać odmiennych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury dla omawianej grupy funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, poprzez ograniczenie się do 5 kolejnych lat kalendarzowych (zamiast 10) lub 10 lat kalendarzowych wybranych (a nie kolejnych) przez funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej.
--	--	--	--

			projekcie ustawy koncepcja uznanie okresu ucywilnienia za okres równorzędny ze służbą niewątpliwie polepszy sytuację ucywilnionych funkcjonariuszy – emerytów lub przyszłych emerytów. Będzie miała ona wpływ na wysokość wysługi a w konsekwencji na wysokość emerytury. Niemniej jednak kluczowy wpływ na wysokość pobieranej emerytury ma wysokość podstawy wymiaru emerytury a tą kwestię projekt ustawy nie reguluje. Co więcej w uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że: „jako okresy równorzędne ze służbą, które w myśl przepisów tej ustawy zostaną uwzględnione w wysłudze emerytalnej, ale nie będą stanowiły podstawy wymiaru emerytury. Przyjęcie odmiennych rozwiązań prawnych byłoby sprzeczne z założeniami systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych i niesprawiedliwe zarówno w stosunku do funkcjonariuszy w ramach tej samej formacji (art. 13 ust. 1 pkt 1d), jak również wobec pozostałych funkcjonariuszy służb mundurowych objętych niniejszą ustawą.” Tym samym ustawodawca wprost wskazał , że uznaje za słuszną i sprawiedliwą sytuację, w której ucywilniony funkcjonariusz pobierał przez wiele lat niższe wynagrodzenie, został pozbawiony wielu mundurowych przywilejów a następnie do końca swojego życia będzie pobierał znacznie niższą emeryturę niż jego nie ucywilnieni koledzy funkcjonariusze. Zdaniem ustawodawcy sytuacja w której ucywilniony funkcjonariusz pobierałby taką samą emeryturę (na pewno nie wyższą) niż nie ucywilniony funkcjonariusz SCS byłaby niesprawiedliwa. Jeszcze raz należy podkreślić, że ucywilnieni funkcjonariusze znaleźli się w tak niekorzystnej sytuacji nie z własnej woli, nie na skutek własnych zaniechań, błędów czy na skutek innego przebiegu służby lecz na skutek arbitralnych, niejasnych i bezprawnych działań Dyrektora IAS. Podnoszenie przez ustawodawcę, że niniejszy projekt ustawy ma zniwelować negatywne skutki reformy i stanowić zadośćuczynienie dla ucywilnionych funkcjonariuszy, przy jednoczesnym, świadomym założeniu że będą oni pobierali znacznie niższą emeryturę niż inni funkcjonariusze jest wprost zaprzeczeniem przywołanej idei zniwelowania negatywnych skutków reformy a tym bardziej zadośćuczynienia. Nikt nie zadośćuczyni ucywilnionym funkcjonariuszom za poniesione do tej pory straty finansowe a tym bardziej nikt nie zwróci im utraconego zdrowia ale wydaje się że mając na względzie zasady sprawiedliwości społecznej a przede wszystkim ludzką przyzwoitość należy chociaż sprawić aby do końca swoich dni nie ponosili oni kosztów wyrządzonych im krzywd, pobierając znacznie niższą emeryturę. (...) Powyższą niesprawiedliwość można naprawić poprzez zmianę przepisów w ten sposób , że podstawę wymiaru emerytury dla ucywilnionego funkcjonariusza stanowi średnie uposażenie należne przez okres 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza, zamiast kolejnych 10 lat kalendarzowych, ewentualnie poprzez skrócenie tego okresu do kolejnych 5 lat kalendarzowych. Powyższa zmiana eliminowałaby niekorzystne skutki ucywilnienia dla emerytów lub przyszłych emerytów i jeszcze raz chciałbym podkreślić że w żaden sposób nie	
--	--	--	---	--

			dyskryminowałyby innych funkcjonariuszy a skutkowałyby zniwelowaniem negatywnych skutków reformy na przyszłość. Wybrane 10 lat kalendarzowych lub ewentualnie wybrane kolejne 5 lat kalendarzowych ucywilniony funkcjonariusz – emeryt wskazywałby we wniosku o którym mowa w art. 56a ust. 3 projektu ustawy a kierownik jednostki potwierdzał w zaświadczeniu o którym mowa w ust. 4. Dla ucywilnionych funkcjonariuszy (pozostających nadal w służbie) kierownik jednostki w zaświadczeniu o którym mowa w ust. 4 zaliczałby okresy ucywilnienia jako okresy równorzędne ze służbą i wskazał, że w mogą oni we wniosku o przejście na emeryturę wskazać wybrane 10 lat kalendarzowych lub ewentualnie wybrane kolejne 5 lat kalendarzowych jako podstawę do określenia podstawy wymiaru emerytury. Powyższe rozwiązanie mogłoby rzeczywiście zgodnie z intencją ustawodawcy zniwelować negatywne skutki reformy i częściowo zadośćuczynić ucywilnionym funkcjonariuszom.	
26.	Założenia projektu	Obywatel (4)	Uwaga zgłoszona w formie obszernego komentarza do założeń ustawy. Komentarz ten, w formie zanonimizowanej, stanowi załącznik nr 2 do Raportu z konsultacji.	Negatywne – analogicznie jak w pkt 25.

**Uwaga zgłoszona drogą mailową.
W niniejszym dokumencie została zanonimizowana.**

Niniejszym, w imieniu własnym wnoszę komentarz do projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (nr UD216). Uprzejmie informuje, że niniejszy komentarz z uwagi na obszerność materii której dotyczy został podzielony na części, proszę rozpatrzenie każdej części. Zgodnie z intencją ustawodawcy wyrażonym w uzasadnieniu projektu ustawy: „*Przedmiotowe zmiany w ustawie o zaopatrzeniu mają na celu zniwelowanie negatywnych skutków powołania skonsolidowanej administracji skarbowej – KAS, w miejsce dotychczas funkcjonującej administracji podatkowej, kontroli skarbowej i Służby Celnej, w stosunku do funkcjonariuszy, których stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948, z późn. zm.), a którzy następnie zostali przeniesieni do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej, na podstawie art. 150 ustawy o KAS*”. Zaś w pojawiających się relacjach prasowych wprost podnoszono, że niniejszy projekt ustawy ma stanowić zadośćuczynienie dla funkcjonariuszy poszkodowanych w wyniku tzw. ucywilnienia. Należy podkreślić, że tzw. ucywilnienie funkcjonariuszy SCS jest zdarzeniem bezprecedensowym i zostało przeprowadzone w sposób naruszający wszelkie zasady państwa prawa – co potwierdzają liczne wyroki sądów powszechnych - vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.10.2022 r., sygn. akt: III PSKP 78/21, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30.11.2023 r., sygn. akt: II PSKP 57/22, wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16.03.2023 r. sygn. akt: III PSKP 19/22, wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9.05.2023 r. sygn. akt: III PSKP 31/22, wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17.05.2023 r. sygn. akt: I PSKP 94/21, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6.09.2023 r. sygn. akt: I PSK 76/22, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.11.2023 r. sygn. akt: II PSKP 65/22, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13.02.2024 r. sygn. akt: II PSKP 9/23, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.12.2024 r. sygn. akt: II PSKP 47/23.

O skutkach prawnych złożenia tzw. propozycji pracy i otwarcia drogi do Sądu Powszechnego dla funkcjonariuszy, wypowiedział się m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12.10.2022 r., sygn. akt: III PSKP 78/21). Sąd Najwyższy wyjaśnił, że: „...*W sytuacji przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy nie ma podstaw do twierdzenia, że stosunek służby wygaś. Przekształcenie z art. 171 ust 1 ustawy p.w.K.A.S. miało szczególny charakter. Nie jest to sytuacja taka jak w zwykłym przekształceniu na podstawie art. 174 ust 1 ustawy o K.A.S., gdyż wówczas stosunek służbowy funkcjonariusza, który odmówił przyjęcia propozycji na podstawie umowy o pracę nie ulegał zmianie (art. 174 ust. 9 ustawy o K.A.S.; a poprzednio art. 98 ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej). W regulacji z art. 171 ust 1 ustawy p.w.K.A.S. przekształcenie uwarunkowane było przed wszystkim przyjętymi przez ustawodawcę zmianami w administracji celno – skarbowej na podstawie ustaw przyjętych w 2016 r., które objęły całą służbę celną. Funkcjonariusz, któremu przedstawiono propozycję zatrudnienia i który jej nie przyjął nie pozostawał dalej w służbie. Wygaśał wówczas jego stosunek służbowy (art. 170 ust 1 ustawy p.w.K.A.S.). Wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza było zwolnieniem ze służby (art. 170 ust 3 tej ustawy). Regulacja określała zatem alternatywą dwóch sytuacji. Pierwsza to propozycja zatrudnienia na podstawie umowy o pracę a druga to wygaśnięcie stosunku służbowego w przypadku jej nie przyjęcia. Warunkiem pierwszej była wola (zgoda) funkcjonariusza na pracownicze zatrudnienie. Natomiast druga sytuacja, czyli wygaśnięcie stosunku służbowego następowała z mocy prawa (ex lege), gdy funkcjonariusz nie przyjmował propozycji zatrudnienia albo nie złożył oświadczenia w wyznaczonym terminie (art. 170 ust 1 i 2 p.w.K.A.S.). Oznacza to, że funkcjonariusz miał zasadniczo wpływ tylko na powstanie nowego zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Nie miał zatem wpływu*

na ustanie stosunku służbowego, który wygasł, gdy odmówił przyjęcia propozycji zatrudnienia pracowniczego. Stosunek służbowy nie istniał dalej, gdy funkcjonariusz przyjął propozycję pracowniczego zatrudnienia. W aspekcie dalszego zatrudnienia funkcjonariusz mógł zatem decydować tylko o nawiązaniu stosunku pracy. Innej oferty nie było. Stosunek służbowy ulegał wówczas zakończeniu. Taki był skutek regulacji opartej na wskazanej alternatywie wyboru umowy o pracę i wygaśnięcia stosunku służbowego...

Przebieg procesu ucywilniania funkcjonariuszy SCS wyraźnie obnażył wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20.02.2024 r., sygn. akt: IV P 453/20) cyt.:

„...Pisma zawierające propozycję nowych warunków zatrudnienia, które zostały przedłożone powodom, a które określało granice rozpoznania niniejszej sprawy wobec analogicznego stosowania przepisów o wadliwości wypowiedzenia umowy o pracę, nie zawierało żadnego uzasadnienia. Takowe uzasadnienie nie było także znane samym powodom, zaś późniejsze stanowisko procesowe strony pozwanej nie zmieniało tej okoliczności, że w chwili doręczenia powodom propozycji pracy nie poinformowano ich o kryteriach zastosowanych wobec nich w oparciu o art. 165 ust. 7 uPWKAS. Powodowie winni mieć świadomość, z jakiego konkretnie powodu został z nimi rozwiązany stosunek służby i nawiązany stosunek pracy, a świadomości tej byli i są do dziś pozbawieni. Strona powodowa bowiem nawet nie dowiodła, że rzeczywiście Dyrektor IAS we Wrocławiu bądź choćby powołany przez niego zespół doradczy jakkolwiek zajęli się oceną powodów pod kątem kryteriów podmiotowych wyrażonych w ww. przepisie uPWKAS. Postępowanie dowodowe wykazało jedynie, że i Dyrektor IAS we Wrocławiu i powołany przez niego zespół zajmowali się kryteriami przedmiotowymi, mającymi charakter pozaustawowy i narzucony przez ówczesnego Szefa KAS, a który nie wpisywał się w ustawowy wzorzec kontynuowania bądź rozwiązywania stosunku służby z dotychczasowymi funkcjonariuszami. Bez znaczenia zatem były ustalone arbitralnie limity, a także zadania przypisane do poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych zreformowanej Krajowej Administracji Skarbowej, skoro nie miały one oparcia w ustawie. Na marginesie zresztą należy zauważyć, że kryteria te nawet nie zostały przedstawione powodom w piśmie stanowiącym propozycję w rozumieniu art. 165 ust. 7 uPWKAS, lecz dopiero w toku niniejszego postępowania, co również – nawet przy przyjęciu, że w jakikolwiek sposób wpisują się one w ustawowy wzorzec – uzasadniałoby zasadność żądania powodów. Z zeznań świadków jednoznacznie wynikało, że zespół doradczy powołany przez dyrektora Józefa Dolatę nie stosował ww. ściśle kryteriów ustawowych przygotowując Dyrektorowi IAS we Wrocławiu propozycje pracy lub służby dla podległych mu pracowników i funkcjonariuszy. Co jednak istotne, lista wskazująca gdzie dana osoba miałaby docelowo pracować/pelnić służbę była już przygotowana wcześniej przez bliżej nieokreślone osoby z kierownictwa Izby Celnej, zaś praca zespołu ograniczała się jedynie do rozpatrzenia pism funkcjonariuszy, którzy składali podania do dyrektora o ponowne rozpatrzenie ich osoby i nie zgadzali się z planowanym przydziałem. Jak wskazali świadkowie zespół zajmował się głównie wnioskami funkcjonariuszy składanymi do zespołu o przeanalizowanie ich sytuacji. Zespół nie tworzył, ani nie wypełniał żadnych list. Wraz z podaniem zespół otrzymywał teczkę kadrową danej osoby i kadrowa przekazywała przebieg służby danej osoby. Przedmiotem analizy były ewentualne akta osobowe, które trafiły do zespołu wraz z podaniami. Zespół nie przeglądał wszystkich akt osobowych. Rolą zespołu było wypowiedzenie się, danie rekomendacji, uwag i wskazań odnośnie przygotowanych wcześniej wstępnych list, które wskazywały, gdzie dana osoba miała by docelowo pracować czy pełnić służbę. Zespół nie przygotowywał propozycji służby dla dyrektora, tylko ocenę zgromadzonego materiału i rekomendację. Praca zespołu była o tyle nieistotna z punktu widzenia zachowania wymogów z art. 165 ust. 7 PwKAS, że ograniczała się do zbadania sprawy funkcjonariusza składającego podanie o ponowne rozpoznanie w oderwaniu od wszystkich pozostałych funkcjonariuszy. W tym stanie rzeczy niemożliwe było określenie przez zespół doradczy, czy dokonane wcześniej zakwalifikowanie danej osoby do propozycji służby/pracy jest prawidłowe i uzasadnione, skoro nie było wiadomo, na jakiej podstawie dana osoba została zakwalifikowana do danej propozycji i jak przebieg służby danej osoby i kwalifikacje miały się do przebiegu służby i kwalifikacji pozostałych funkcjonariuszy. Nadto,

świadkowie wskazywali, że rolą zespołu było jedynie opinii, a decyzja i tak należała do dyrektora Izby. **Znamiennym jest, że świadkowie nie wskazali konkretnie, jakie okoliczności przeważyły na tym, że powodom nie przedłożono propozycji służby.** Powodowie byli wieloletnimi wykwalifikowanymi funkcjonariuszami, nagradzanymi w okresie służby. Analiza materiału dowodowego wskazuje, iż co do zasady „ucywilnieniu” podlegali wszyscy funkcjonariusze, którzy w chwili reformy byli zatrudnieni w określonej komórce, która po zmianach nie miała już realizować tzw. zadań „policyjnych”. Zatem logiczny staje się wniosek, iż jedynymi faktycznymi kryteriami branymi pod uwagę przez pozwanego przy rozważaniu złożenia powodom propozycji było ostatnie miejsce pełnienia przez nich służby oraz fakt, iż była to komórka podlegająca „ucywilnieniu” w ramach reformy. Nie były to kryteria przewidziane w ustawie. Analiza treści pism Szefa KAS pozwala na wyciągnięcie wniosków, że zawarte tam wytyczne odwoływały się do nieprzekraczalnych limitów etatów funkcjonariuszy, co powodowało, że dokonywano selekcji w taki sposób, aby zmieścić się w wyznaczonej liczbie przyznanych etatów. O dalszym losie prawnym i faktycznym powodów zadecydowały więc wytyczne Szefa KAS, nie zaś przepis ustawy. **W omawianej sprawie o tym, czy powodowie będą mogli kontynuować służbę czy też zostaną z niej zwolnieni przez złożenie propozycji pracy rozstrzygała de facto jednostronna i arbitralna czynność dyrektora IAS.** W braku odmiennych dowodów należy domniemywać, że dobór pracowników był całkowicie subiektywny i nie opierał się na jakichkolwiek weryfikowalnych kryteriach... Postawienie powodom wyboru, czy chcą nadal pracować, ale już jako pracownik służby cywilnej, czy też stracić pracę w wyniku niewyrażenia zgody na przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy, jest sytuacją przymusową i z pewnością oświadczenie woli o wyrażeniu zgody na przekształcenie nie może być bowiem uznane za „dobrowolne”. Postawienie powodów jako funkcjonariuszy przed ww. wyborem jest de facto postawieniem ich w sytuacji przymusowej i realnie wyklucza element dobrowolności w podejmowaniu decyzji...”

Nadto należy także przywołać uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 3 kwietnia 2024 r., sygn. akt III Pa 4/24 cyt:

„...**Jak ustalił Sąd Rejonowy wspomniany Zespół nie analizował indywidualnie sytuacji powódki w zakresie kryteriów takich jak posiadane kwalifikacje, przebieg dotychczasowej służby oraz dotychczasowe miejsce zamieszkania.** W tym zakresie kierowano się bowiem wytycznymi szefa KAS oraz założeniami, że osoby, które w nowych strukturach organizacyjnych administracji celno-skarbowej nie będą wykonywać zadań określonych w art. 2 ust. 2 ustawy o KAS zostaną „ucywilnione”. Istniała zasada, że „człowiek idzie za zadaniami”. Funkcjonariusze pełniący dotychczas służbę na granicy lub w wydziale zwalczania przestępczości mieli „zagwarantowany mundur”, tzn. zagwarantowaną kontynuację służby. Odnosnie funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach z zakresu wsparcia i orzecznictwa, nie było gwarancji „zachowania munduru”, brano pod uwagę wytyczne dotyczące ich „ucywilnienia”, tzn. kontynuowania pełnienia obowiązków w ramach stosunku pracy, a nie służby...” „Dyrektor wskazał, że nie jest możliwe przekazanie tych informacji bez weryfikacji dokumentacji prowadzonej w wersji papierowej, t.j. ponad 1600 akt osobowych. Dyrektor IAS nadmienił również, że ustawowy termin do przedłożenia dotychczasowym funkcjonariuszom i pracownikom propozycji pracy lub decyzji dotyczącej dalszej służby albo podjęcia decyzji o nieprzedłożeniu żadnej propozycji upływie 31 maja 2017 r...”

„Ostateczną decyzję dotyczącą złożenia dotychczasowym funkcjonariuszom propozycji pracy lub służby podejmował Dyrektor Izby Administracji Skarbowej – Tomasz Janeczek. W tym zakresie kierował się przede wszystkim wytycznymi szefa KAS, które traktował jak polecenie służbowe.”

„**Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne zeznania świadka Tomasza Janeczka w części. Sąd nie dał im wiary w tym zakresie, w jakim świadek wskazywał, iż analizował akta osobowe funkcjonariuszy w oparciu o kryteria ustawowe, albowiem w tym zakresie świadek zmieniał swoje zeznania. Ponadto zeznania świadka w tym zakresie były niejasne, niespójne i wzajemnie sprzeczne.** Świadek pierwotnie wskazywał, że analizował akta osobowe i na tej podstawie podejmował wstępną decyzję dotyczącą funkcjonariuszy, następnie wskazał, że analizował akta tylko tych funkcjonariuszy, co do których zachodziły przesłanki ustawowe albo wynikające z poleceń służbowych szefa KAS. Dalej świadek tłumaczył, że to „Zespół” analizował akta tylko tych funkcjonariuszy „niezadowolonych z przedłożonych propozycji”. Ostatecznie świadek zeznawał, że analizował akta tych funkcjonariuszy,

którzy mieli w ogóle nie dostać pracy lub służby, bądź co do których były wątpliwości wynikające z przesłanek ustawowych. Dodatkowo zeznania świadka Tomasza Janeczka odnoszące się do oceny przesłanek ustawowych wobec każdego funkcjonariusza były sprzeczne z przedstawionymi powyżej, pisemnymi uwagami Zespołu do analizy dokonanej alokacji byłych pracowników i funkcjonariuszy Izby Celnej w Przemyślu oraz Urzędu Kontroli Skarbowej w Rzeszowie. Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne wyjaśnienia powódki AD za wiarygodne, albowiem były one konkretne, rzeczowe i pokrywały się ze zgromadzonym materiałem dowodowym w formie dokumentów, w tym z dokumentami zalegającymi w aktach osobowych powódki. Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne wyjaśnienia przedstawicielki pozwanej EF w przeważającej części. Sąd nie dał im wiary w zakresie w jakim wskazywały na to że, elektroniczny system kadrowy, który w momencie łączenia struktur administracji celno-skarbowej znajdował się na etapie integracji, pozwalał na wygenerowanie szczegółowych danych dotyczących, m.in. powódki a odnoszących się do przebiegu służby, wykształcenia, nabytych kwalifikacji, znajomości języków, ukończonych kursów, czy opinii przełożonych o funkcjonariuszu, albowiem powołany Decyzją nr 14/2017 Dyrektora IAS Zespół do analizy dokonanej alokacji byłych pracowników i funkcjonariuszy zwracał uwagę, że nie dysponował pełnymi danymi dotyczącymi m.in. wykształcenia, kursów specjalistycznych, znajomości języków. W odpowiedzi na powyższe uwagi Dyrektor IAS odpowiedział pisemnie, że prowadzona od 1 marca 2023 r. ewidencja kadrowa nie pozwala na natychmiastowe wygenerowanie szczegółowych danych dotyczących znajomości języka obcego oraz szczegółów posiadanego wykształcenia. Dyrektor w piśmie z 11 maja 2023 r. wskazał, że nie jest możliwe przekazanie tych informacji bez weryfikacji dokumentacji prowadzonej w wersji papierowej, t.j. ponad 1600 akt osobowych. Wskazany Zespół sporządził protokół końcowy, w którym zawarł rekomendację dotyczące powódki 18 maja 2023 r., zaś przedłożona powódce propozycja pracy została sporządzona 19 maja 2023 r., zatem mało prawdopodobne jest, aby w tak krótkim czasie dokonano szczegółowej analizy wszystkich 1600 akt osobowych pod kątem chociażby posiadanego wykształcenia i ukończonych kursów.”

„Nie ma więc wątpliwości, że wobec powódki nie analizowano w ogóle posiadanych przez nią kwalifikacji i przebiegu dotychczasowej służby, nie wspominając już o tym, że posiadanych przez nią kwalifikacji i przebiegu dotychczasowej służby nie odnoszono w stosunku do innych funkcjonariuszy. Wskazane okoliczności nie stanowiły spełnienia przesłanek z art. 167 ust. 7 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. pwKAS. Nie dokonano bowiem oceny i porównania kwalifikacji i przebiegu doświadczenia powódki z innymi funkcjonariuszami. Ocena spełnienia kryteriów, aby była transparentna (w zakresie, jaki w ogóle mógł być, przy takich nieostrych kryteriach), powinien dotyczyć wszystkich funkcjonariuszy. Wśród nich należało dokonać oceny i porównania posiadanych kwalifikacji i przebiegu doświadczenia. Ograniczono się jedynie do najprostszego zabiegu, a mianowicie przedmiotu realizowanych przez powódkę w chwili przekształcenia zadań. Wobec powódki nie zastosowano kryteriów ustawowych, pozwalających na uniknięcie zarzutu braku transparentności i poszanowania konstytucyjnej zasady równego dostępu do służby.”

„Lista osób które dotychczas przynależały do GRK została w sposób istotny zmodyfikowana, przy czym brakowało jasnych, pisemnych procedur i zasad w jaki sposób ma to się odbywać. Ustalono założenia przynależności do „nowej GRK” pozytywnie oceniano np. pracę przy zabezpieczeniu „Euro 2012”, dotychczasową pracę na granicy. W ten sposób wytypowano ok. 50-60 osób... Ostateczną decyzję w zakresie przynależności do GRK podejmował Dyrektor IAS – Tomasz Janeczek na podstawie przedłożonej mu listy. Dyrektor zatwierdzał, które osoby ostatecznie będą przynależały do GRK, przy czym nie znał zasad przyjmowania funkcjonariuszy do GRK, nie wiedział też jak wygląda procedura zgłaszania akcesu do GRK. W tej sytuacji Sąd Rejonowy słusznie przyjął, że nabór członków GRK nie był transparentny, a także, że nabór ten stanowił pewne „narzędzie” służące do ochrony przed utratą statusu funkcjonariusza przy okazji tworzenia się nowej formacji, ochroną dla wybranych funkcjonariuszy, których doświadczenie czy kompetencje nie koniecznie odzwierciedlały najwyższe kompetencje i największe doświadczenie, czy przydatność w służbie w porównaniu z innymi.”

„Reorganizację” wymuszoną przepisami p.w. KAS rozpoczęto u pozwanej bez opracowania obiektywnych procedur oraz kryteriów pozwalających na ocenę funkcjonariuszy/pracowników i kwalifikowanie ich do dalszego zatrudnienia, co skutkowało brakiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania i nie zapewniało równości szans w dostępie do służby oraz pozostawało w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, w tym zwłaszcza z poczuciem sprawiedliwości. Sąd Okręgowy z całą stanowczością nie zgadza się w twierdzeniem i zarzutem pozwanego, że nie istniał żaden prawny

wymóg porównywania powódki z innymi funkcjonariuszami. Jak bowiem inaczej zrealizować obowiązek przeprowadzenia postępowania weryfikacyjnego dotyczącego kwalifikacji, dotychczasowego przebiegu służby i miejsca zamieszkania każdego funkcjonariusza.”

„Ponownie należy przypomnieć, że z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie nie wynika, żeby pozwany pracodawca kierował się określonymi kryteriami w dokonywaniu wyboru co do złożenia propozycji dalszego zatrudnienia. W sprawie nie zostało ustalone, że pracodawca ujawnił pracownikom kryteria selekcji, według których podjęto decyzje, którym pracownikom zostanie zaproponowane zatrudnienie w związku z konsolidacją jednostek administracji skarbowej. Pozwany nie był w stanie wykazać obiektywnych kryteriów, które uzasadniałyby dobór powódki do ustania jej stosunku służbowego. Dla Sądu nie ulega wątpliwości, że taki dobór - pozytywny i negatywny - miał miejsce. Świadczy to o braku przejrzystości "procedury", a także o wysokim prawdopodobieństwie arbitralności tych decyzji. Zdecydowana większość funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej nie wyrażała zgody na dobrowolne zrzeczenie się swojego statusu. Wyrażali oni tę zgodę w sferze formalnej, po to tylko, aby kontynuować zatrudnienie w strukturach KAS. Podkreślenia wymaga, że w rzeczywistości ich wybór polegał na decyzji czy chcą nadal pracować, ale już jako pracownicy służby cywilnej, czy też decydują się na utratę pracy. Taką sytuację należy uznać za przymusową i z pewnością oświadczenia o wyrażeniu zgody na „przekształcenie” stosunku służbowego w stosunek pracy nie można uznać za dobrowolne. Sąd Okręgowi podziela także stanowisko Sądu Rejonowego, iż powódka miała prawo w oparciu o zasadę równości i niedyskryminacji do uzyskania rzetelnej informacji na temat tego jakie były przyczyny zakończenia stosunku służbowego. Ponadto brak wskazania motywów nieprzedstawienia propozycji kontynuowania stosunku służby, lecz przedłożenie jedynie propozycji pracy, co doprowadziło do zakończenia stosunku służbowego, jest w odniesieniu do funkcjonariuszy zaprzeczeniem jednomyślnego w doktrynie i orzecznictwie poglądu o szczególnej trwałości stosunku służbowego, której wyrazem jest dopuszczalność zwolnienia ze służby wyłącznie po zaistnieniu konkretnych ustawowych przesłanek i wykazaniu ich spełniania w procedurze zapewniającej funkcjonariuszowi obronę i prawo do odwołania się oraz zaskarżenia do sądu administracyjnego ostatecznej decyzji o zwolnieniu ze służby (zob. T. Kuczyński (w:) Stosunek służbowy, System Prawa Administracyjnego, Tom 11, pod. red. R. Hausnera, Z. Niewiadomskiego i A. Wróbla, Warszawa 2011, s. 11.) Powyższe dodatkowo przemawia za uznaniem, że „decyzja” o nie przedłożeniu powódce propozycji służby była sprzeczna z prawem...”

Kwestia tzw. ucywilnienia funkcjonariuszy Służby Celnej była przedmiotem kontroli Najwyższej Izby Kontroli. Najwyższa Izba Kontroli w informacji o wynikach kontroli pt. Stan organizacji Krajowej Administracji Skarbowej, znak sprawy: KBF.430.012.2019 wskazała, że cyt: „...**Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, zastosowana przy reformowaniu administracji celno-skarbowej praktyka wygaszania zatrudnienia jest od lat krytykowana przez ekspertów, konfliktogenna i budzi poważne wątpliwości prawne, w tym natury prawa konstytucyjnego i międzynarodowego. Tryb wygaszenia stosunku pracy/służby oraz przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy nie wymagał wprost pisemnego uzasadnienia decyzji, a w przypadku braku propozycji – co do zasady – także pisemnego informowania zainteresowanych. Poważne zastrzeżenia NIK budzi również brak w P.w.u KAS określenia możliwości zaskarżenia tych decyzji/ czynności ... Proces kształtowania i realizacji polityki kadrowej w KAS nie został należycie przygotowany i przeprowadzony. W wyniku reformy zatrudnienie ogółem w jednostkach KAS nie uległo istotnej zmianie, a sam proces kształtowania kadr wzbudził liczne kontrowersje... Kryteria brane pod uwagę przy składaniu pisemnych propozycji określających nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby w KAS (posiadane kwalifikacje, przebieg dotychczasowej pracy lub służby, a także obecne miejsce zamieszkania) były sformułowane w sposób ogólny i miały charakter niemierzalny i ocenny. Efektem tego było poczucie niesprawiedliwości wielu osób, którym nie przedłożono propozycji pracy lub służby albo zmieniono warunki na mniej korzystne lub przekształcono stosunek służbowy w stosunek pracy – tzw. „ucywilnianie”... Dr Mariusz Piotrowski wskazał między innymi, że w praktyce, w okresie, w którym propozycje miały być składane, stworzono nieformalny system rekomendacji, na podstawie których decydowano o losach zawodowych osób zatrudnionych. Nie były one przewidziane ustawą, były sporządzane w sposób niejawny dla osób, których dotyczyły. Na podstawie tych rekomendacji składano lub nie propozycje nowych warunków zatrudnienia. Osoba, której dotyczyła rekomendacja, nie była wysłuchiwana i nie mogła się odwołać od negatywnej decyzji**

ani do przełożonych, ani do sądu. Nie było przesądzone, czy treść rekomendacji jest dla przełożonych osoby, której rekomendacja dotyczyła, wiążąca. Zdarzały się przypadki, że odmawiano osobom, których rekomendacja dotyczyła, ich okazania. W rekomendowaniu uczestniczyły zespoły, które nie znały osoby, której rekomendacja dotyczyła... Na dzień 1 marca 2017 r. struktura organizacyjna jednostek KAS, w tym MF nie została w pełni ukształtowana, nie przeprowadzono rzetelnej analizy potrzeb kadrowych w poszczególnych jednostkach KAS. Obsada etatowa w IAS w większości przypadków wynikała z sumowania etatów łączonych jednostek. Przed wejściem w życie ustawy o KAS i przed dniem 15 września 2017 r. nie dokonywano także analiz potrzeb etatowych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a jeszcze przed wdrożeniem KAS, tj. w lutym i zaraz po wdrożeniu, tj. w marcu 2017 r., limity etatów dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej były zwiększane. Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora DLK wynika, że uznano za celowe, aby analizę potrzeb etatowych rozpocząć po 1 września 2017 r. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, aby rzetelnie przeprowadzić proces kształtowania kadr KAS kierownicy jednostek organizacyjnych powinni już przed 31 maja 2017 r., tj. do czasu, kiedy musieli zakończyć proces przedkładania lub nie propozycji pracy/służby pracownikom/funkcjonariuszom, posiadać pełną wiedzę o zakładanym docelowym kształcie kadrowym kierowanych przez nich jednostek i realizowanych zadaniach. Zdaniem NIK wątpliwości budzi czas jaki przewidziano na jej przeprowadzenie (ustawa o KAS z dnia 16 listopada 2016 r. weszła w życie z dniem 1 marca 2017 r., tj. po niespełna czterech miesiącach od uchwalenia), a nie jak wskazano w wyjaśnieniach brak celowości jej przeprowadzenia przed 1 września 2017 r. Zważywszy, że w samych wyjaśnieniach składanych w ramach niniejszej kontroli w odniesieniu do wskazania przyczyn zatrudniania po 1 września 2017 r. byłych pracowników/funkcjonariuszy, którzy nie otrzymali wcześniej propozycji pracy/służby, wskazywano na brak pełnego rozpoznania potrzeb kadrowych w powiązaniu z nałożonymi zadaniami. Efektem braku takiego rozpoznania jest np. stwierdzony w Ministerstwie Finansów przypadek ponownego zatrudnienia osoby, której nie przedłożono propozycji pracy... Po wejściu w życie ustawy, tj. po dniu 1 marca 2017 r., dyrektorzy izb administracji skarbowej, dyrektor KIS oraz dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości, w ramach posiadanych zasobów kadrowych oraz etatowych, przedkładali pracownikom oraz funkcjonariuszom propozycje pracy lub służby, wskazując w tym również miejsce pracy lub służby. Dyrektorzy jednostek organizacyjnych KAS byli zobowiązani do zagwarantowania realizacji zadań oraz celów KAS poprzez dobór właściwej obsady kadrowej zarówno pod względem liczby funkcjonariuszy/pracowników, jak i pod kątem ich kwalifikacji i przebiegu dotychczasowej pracy lub służby. Należy jednak podkreślić, że doboru właściwej kadry nie potwierdzają ustalenia kontroli NIK przeprowadzonych w jednostkach podległych Szefowi KAS... ”

W związku z reformą administracji skarbowej zastosowano praktykowaną, wielokrotnie stosowaną od roku 1990 metodę wygaszania stosunków zatrudnienia, pomimo iż metoda ta była od dawna krytykowana, konfliktogenna i budziła poważne wątpliwości prawne, natury prawa międzynarodowego, natury konstytucyjnej i natury prawa powszechnego. Poza tym metoda ta budziła i budzi wątpliwości natury etycznej i społecznej. Uważano, że wielokrotnie prowadziła do niesprawiedliwego pozbawienia zatrudnienia, z bliżej nieokreślonych przyczyn merytorycznych i była nadużywana do przeprowadzania czystek personalnych o podłożu niechęci osobistej i pozbywania się osób niewygodnych przełożonym oraz osób nieposiadających odpowiednich układów towarzyskich czy politycznych – napisał dr Mariusz Piotrowski, radca prawny, w ekspertyzie prawnej zatytułowanej „Ocena przeprowadzonej reformy związanej z utworzeniem krajowej administracji skarbowej w świetle zasad tworzenia prawa i ochrony praw pracowniczych”, opracowanej na zlecenie Najwyższej Izby Kontroli. Ekspertyza była załącznikiem wystąpienia pokontrolnego NIK. (<https://www.prawo.pl/kadry/zwolnienie-z-pracy-z-mocy-ustawy-w-administracji-publicznej-jak-sie-bronic,522459.html>).

Warto także przytoczyć analizę reformy KAS dokonaną przez Ireneusza Nowaka w artykule dla Kwartalnika Podatkowego nr 2/2019 pod tytułem „Funkcjonariusze celni w strukturze Krajowej Administracji Skarbowej – uwagi wybrane”, który będąc osobą nie związaną z administracją celno-skarbową a jednocześnie mającą znaczną wiedzę w tym zakresie w sposób obiektywny i wnikliwy

sporządził analizę reformy KAS, wskazując cyt: „**Ucywilnienie funkcjonariuszy celnych, czyli przekształcenie ich stosunku służbowego w stosunek pracy, rozminęło się z interesem publicznym, było nietransparentne i naruszyło zasadę zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Niezrozumienie i dezaprobatę budzi dodatkowo fakt, że przedstawianie propozycji „ucywilnienia” pod groźbą utraty zatrudnienia było sprzeczne z zasadą praworządności oraz zasadą ochrony stosunku służbowego funkcjonariuszy służby publicznej... Jednakże zdaniem M. Piotrowskiego w praktyce, w okresie, w którym propozycje miały być składane, stworzono „nieformalny system poufnych rekomendacji (tzw. system poufnego opiniowania, pozwalający ignorować aktualne oceny okresowe i standardy oceniania w służbie publicznej)”. Efekt: propozycji służby nie otrzymywały m.in. osoby zasłużone „merytorycznie” z długim stażem pracy w służbach celno-skarbowych, wśród których znaleźli się także funkcjonariusze celni wykonujący zadania w ramach grup zadaniowych, np. do spraw narkotyków, papierosów, hazardu itp. Co czwarty funkcjonariusz celny nie otrzymał żadnych propozycji pracy/służby, pomimo że posiadał specjalistyczne uprawnienia, np. do obsługi urządzeń rentgenowskich (również mobilnych) czy kontroli drogowych, lub pełnił służbę w wydziałach zwalczania przestępczości ekonomicznej... Jak zasadnie podkreślił M. Rząsa, „na przykładzie IAS w Rzeszowie można wprost powiedzieć, że ucywilnienie nie miało żadnego sensu, gdyż zaraz po tym procesie ogłoszono w niedługim czasie dwie rekrutacje na ponad 210 funkcjonariuszy. Dodatkowo należy poinformować, że rekrutacje zakończyły się niepowodzeniem ze względu na małą liczbę odpowiednich kandydatów”...”.**

Dalej Ireneusz Nowak w opracowaniu „Braki kadrowe w Krajowej Administracji Skarbowej – wybrane następstwa” wskazał cyt: „Po trzecie, nastąpiły tzw. „ucywilnienia” funkcjonariuszy S.C.-S., czyli przekształcenia ich stosunków służbowych w stosunki pracy według „średniowiecznej” formuły: odmowa przyjęcia propozycji pracy skutkowałą wygaśnięciem stosunku służbowego. Doszło więc do „zwolnień i przeprowadzenia czystek kadrowych”, co skutkowało roszadami personalnymi, chaosem organizacyjnym i demotywacją funkcjonariuszy, a w końcu odejściem ze służby osób z bardzo dużym doświadczeniem. I tak m.in.:

- a) w 2017 r. 4 072 funkcjonariuszy S.C.-S. otrzymało propozycję pracy, a nie kontynuacji służby;
- b) na 31 grudnia 2017 r. pozostało tylko 9 934 funkcjonariuszy S.C.-S., czyli in minus 3 911 funkcjonariuszy względem stanu osobowego w Służbie Celnej na koniec IV kwartału 2016 r., w której służyło 13 845 funkcjonariuszy celnych;
- c) liczba odejść funkcjonariuszy S.C.S. w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2019–2023 wyniosła 4 282 osób, kiedy cała formacja liczy 10 244 funkcjonariuszy S.C.-S.”

Absurd powyższych działań w obszarze „ucywilniania” dostrzegł także Szef KAS i dlatego też w piśmie z dnia 1 grudnia 2020 r. informuje Przewodniczącego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Krajowej Administracji Skarbowej, iż wyraża zgodę na składanie propozycji służby byłym funkcjonariuszom Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej, których stosunek służbowy został przekształcony w stosunek pracy..”

Na skutek tzw. ucywilnienia de facto wyrzucono ze służby wielu funkcjonariuszy, choćby z kilkunastoletnim stażem, działaczy związkowych i kobiety w ciąży bez jakiegokolwiek uzasadnienia czy wyjaśnień. Co wykazano powyżej decyzje podejmowano arbitralnie, w sposób całkowicie niejawny i niejasny, w jednej komórce organizacyjnej część funkcjonariuszy ucywilniono a część pozostawiono w służbie pomimo tego, że wszyscy oni wykonywali takie same lub podobne obowiązki. Znaczna część ucywilnionych funkcjonariuszy, pomimo tego że wykonywała dalej takie same zadania otrzymywała niższe wynagrodzenie. Następnie część funkcjonariuszy przywrócona do służby została mianowana na niższe niż uprzednio zajmowane stanowisko a co za tym idzie otrzymywała niższe uposażenie.

Oczywiście o czasie powrotu do służby, zajmowanym stanowisku i uposażeniu decydował arbitralnie Dyrektor IAS (niektórzy funkcjonariusze wrócili do służby już w 2017 roku a niektórzy w 2022 r.). Wnoszący do projektu ustawy komentarz został ucywilniony po 19 latach nienagannej służby, był wielokrotnie nagradzany i awansowany (w tym przez Prezydenta RP na stopień oficerski), wyniku ucywilnienia zostało mu znacznie obniżone wynagrodzenie a po przywróceniu do służby w 2020 r. został powołany na niższe stanowisko z niższym uposażeniem a następnie w roku 2023 odszedł na emeryturę. Powyższy wstęp ma celu wskazanie, że w wyniku reformy KAS przeprowadzonej w tak barbarzyński sposób tzw. ucywilnieni funkcjonariusze ponieśli ogromną szkodę nie tylko materialną (straty wynikające z niższego wynagrodzenia, brak mundurówki i dodatków służbowych, brak dodatkowego urlopu) ale także szkody na zdrowiu. Nadto ucywilnienie funkcjonariusze, którzy odeszli na emeryturę (znaczna część m.in. z przyczyn zdrowotnych) do końca będą ponosić konsekwencje w postaci niższej emerytury. Ucywilnieni funkcjonariusze pobierają i już do końca życia pobierać będą dużo niższą emeryturę, niż ich koledzy funkcjonariusze nie dotknięci tym barbarzyńskim procederem. Wynika to z faktu, że wysokość emerytury oblicza się w oparciu o podstawę wymiaru emerytury i wysługę. Dla funkcjonariuszy SCS podstawę wymiaru emerytury stanowi średnie uposażenie należne przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza. Jest rzeczą oczywistą, że najkorzystniej dla funkcjonariusza jest wybranie do podstawy wymiaru emerytury kolejnych 10 lat kalendarzowych tuż przed odejściem na emeryturę (co zrozumiałe wtedy jego wynagrodzenie było najwyższe). Niestety ucywilnieni funkcjonariusze w takim przypadku do podstawy wymiaru emerytury za każdy rok ucywilnienia wpisują 0, co skutkuje tym że podstawa wymiaru emerytury takiego funkcjonariusza może być niższa o co najmniej 10 % (funkcjonariusz ucywilniony tylko rok) do nawet 50% (funkcjonariusz ucywilniony 5 lat). Dodatkowo ma on za okres ucywilnienia niższą wysługę tj. o 2,6 % (funkcjonariusz ucywilniony tylko rok) do 13% (funkcjonariusz ucywilniony 5 lat). Niższa o kilkadziesiąt procent podstawa wymiaru emerytury wraz niższą o kilkanaście procenta wysługą (w skrajnych ale wcale nie rzadkich przypadkach) powoduje, że ucywilniony funkcjonariusz będzie otrzymywał do końca życia emeryturę niższą o kilkadziesiąt procent niż jego kolega, który został przyjęty do służby w tym samym czasie, wykonywał takie same albo podobne zadania (często w tej samej komórce organizacyjnej) ale nie został ucywilniony. Mając na uwadze powyższe, należy uznać projekt ustawy, który ma zadośćuczynić pokrzywdzonym poprzez ucywilnienie funkcjonariuszom za całkowicie słuszną koncepcję. Przewidziana w projekcie ustawy koncepcja uznanie okresu ucywilnienia za okres równorzędny ze służbą niewątpliwie polepszy sytuację ucywilnionych funkcjonariuszy – emerytów lub przyszłych emerytów. Będzie miała ona wpływ na wysokość wysługi a w konsekwencji na wysokość emerytury. Niemniej jednak kluczowy wpływ na wysokość pobieranej emerytury ma wysokość podstawy wymiaru emerytury a tą kwestię projekt ustawy nie reguluje. Co więcej w uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że: „jako okresy równorzędne ze służbą, które w myśl przepisów tej ustawy zostaną uwzględnione w wysłudze emerytalnej, ale nie będą stanowiły podstawy wymiaru emerytury. Przyjęcie odmiennych rozwiązań prawnych byłoby sprzeczne z założeniami systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych i niesprawiedliwe zarówno w stosunku do funkcjonariuszy w ramach tej samej formacji (art. 13 ust. 1 pkt 1d), jak również wobec pozostałych funkcjonariuszy służb mundurowych objętych niniejszą ustawą.” Tym samym ustawodawca wprost wskazał, że uznaje za słuszną i sprawiedliwą sytuację, w której ucywilniony funkcjonariusz pobierał przez wiele lat niższe wynagrodzenie, został pozbawiony wielu mundurowych przywilejów a następnie do końca swojego życia będzie pobierał znacznie niższą emeryturę niż jego nie ucywilnieni koledzy funkcjonariusze. Zdaniem ustawodawcy sytuacja w której ucywilniony funkcjonariusz pobierałby taką samą emeryturę (na pewno nie wyższą) niż nie ucywilniony funkcjonariusz SCS byłaby niesprawiedliwa. Jeszcze raz należy podkreślić, że ucywilnieni funkcjonariusze znaleźli się w tak niekorzystnej sytuacji nie z własnej woli, nie na skutek własnych zaniechań, błędów czy na skutek innego przebiegu służby lecz na skutek arbitralnych, niejasnych i bezprawnych działań Dyrektora IAS. Podnoszenie przez ustawodawcę, że niniejszy projekt ustawy ma zniwelować negatywne skutki reformy i stanowić zadośćuczynienie dla ucywilnionych funkcjonariuszy, przy jednoczesnym, świadomym założeniu że będą oni pobierali znacznie niższą emeryturę niż inni funkcjonariusze jest

wprost zaprzeczeniem przywołanej idei zniwelowania negatywnych skutków reformy a tym bardziej zadośćuczynienia. Nikt nie zadośćuczyni ucywilnionym funkcjonariuszom za poniesione do tej pory straty finansowe a tym bardziej nikt nie zwróci im utraconego zdrowia ale wydaje się że mając na względzie zasady sprawiedliwości społecznej a przede wszystkim ludzką przyzwoitość należy chociaż sprawić aby do końca swoich dni nie ponosili oni kosztów wyrządzonych im krzywd , pobierając znacznie niższą emeryturę . Zdaniem wnoszącego powyższą niesprawiedliwość można naprawić poprzez zmianę przepisów w ten sposób , że podstawę wymiaru emerytury dla ucywilnionego funkcjonariusza stanowi średnie uposażenie należne przez okres 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza , zamiast kolejnych 10 lat kalendarzowych, ewentualnie poprzez skrócenie tego okresu do kolejnych 5 lat kalendarzowych. Powyższa zmiana eliminowałaby niekorzystne skutki ucywilnienia dla emerytów lub przyszłych emerytów i jeszcze raz chciałbym podkreślić że w żaden sposób nie dyskryminowałaby innych funkcjonariuszy a skutkowałaby jedynie zniwelowaniem negatywnych skutków reformy na przyszłość. Wybrane 10 lat kalendarzowych lub ewentualnie wybrane kolejne 5 lat kalendarzowych ucywilniony funkcjonariusz – emeryt wskazywałby we wniosku o którym mowa w art. 56a ust. 3 projektu ustawy a kierownik jednostki potwierdzał w zaświadczeniu o którym mowa w ust. 4. Dla ucywilnionych funkcjonariuszy (pozostających nadal w służbie) kierownik jednostki w zaświadczeniu o którym mowa w ust. 4 zaliczałby okresy ucywilnienia jako okresy równorzędne ze służbą i wskazał, że w mogą oni we wniosku o przejście na emeryturę wskazać wybrane 10 lat kalendarzowych lub ewentualnie wybrane kolejne 5 lat kalendarzowych jako podstawę do określenia podstawy wymiaru emerytury. Powyższe rozwiązanie mogłoby rzeczywiście zgodnie z intencją ustawodawcy zniwelować negatywne skutki reformy i częściowo zadośćuczynić ucywilnionym funkcjonariuszom. Na zakończenie pragnę podkreślić, że w chwili obecnej trwa wiele postępowań przed sądami powszechnymi dot. ucywilnionych funkcjonariuszy , którzy powoli acz konsekwentnie wygrywają swoje sprawy. Co oczywiście dodatkowo obciąża polskie sądownictwo oraz generuje znaczne koszty dla budżetu . Całkowite zniwelowanie negatywnych skutków reformy KAS – a nie połowiczne jak to wynika z projektu ustawy – niewątpliwie oprócz przesłanek moralnych ma także uzasadnienie ekonomiczne.

Z wyrazami szacunku

[Fragment usunięty ze względu na ochronę danych osobowych]